

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Освітня програма	38715 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38715
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Черняєва Олена Вікторівна, Завалій Тетяна Олександрівна, Соловій Ігор Павлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.05.2021 р. – 08.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/05/zvit-nazjavo-ekonomika1.pdf
Програма візиту експертної групи	https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/05/programa-vizitu-op-ekonomika-1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Економіка» є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг. ОНП гармонійно узгоджується із місією, візією, стратегічними пріоритетами та стратегією розвитку Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка та відповідає критеріям оцінювання її якості, інтересам і потребам основних стейкхолдерів. ОНП «Економіка» є певною мірою секторально та регіонально спрямованою, але водночас тісно інтегрованою з міжнародними трендами розвитку аграрного бізнесу, що певною мірою формує її інноваційність. За метою, структурою та змістом ОНП є цілісною і дозволяє отримати необхідні компетентності та програмні результати навчання учасникам освітнього процесу. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) для рівня доктор філософії. Освітній процес забезпечено нормативно, організаційно і матеріально на достатньому рівні. Роботодавці достатньо представлені широким колом керівників структур українських науково-дослідних інститутів та аграрного бізнесу регіону. Освітній процес за ОНП забезпечено на достатньому рівні відповідно до законодавства. Науково-педагогічний персонал випускової кафедри має достатній рівень кваліфікації. До наукового керівництва залучені представники інших кафедр економічного спрямування. Спількування з фокус-групами роботодавців та здобувачів вищої освіти підтвердило, що програма є необхідною та конкурентною як для Харківської області, так і для інших регіонів України. На програмі навчаються іноземці і є перспективи розширення міжнародного спрямування ОНП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Місія та стратегічні цілі Університету базуються на засадах, які відповідають сучасним тенденціям в сфері освіти та науки, що є важливою передумовою розвитку ОНП «051 Економіка».
2. Активна співпраця членів проектною групи з роботодавцями та академічною спільнотою, урахування досвіду іноземних ЗО сприяють вдосконаленню ОНП.
3. ОНП складається з освітніх компонентів, які відповідають предметній області та сприяють досягненню цілей та ПРН. ОНП та навчальний план передбачають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію та отримати практичну підготовку.
4. Для організації освітнього процесу застосовуються різноманітні засоби комунікації.
5. Налагоджено науково-інформаційний обмін з навчальними закладами країн-партнерів на основі двосторонніх договорів.
6. Функціонує система менеджменту якості надання освітніх послуг на основі Міжнародних стандартів якості ISO 9001:2015.
7. ЗВО популяризує академічну доброчесність, здійснює постійний моніторинг за дотриманням її принципів.
8. Прозора система відбору кадрів спрямована на залучення кадрів високого рівня кваліфікації.
9. Система заохочення викладачів до розвитку викладацької майстерності та наукової активності.
10. Проведення вебінарів, семінарів із залученням лекторів з поза ЗВО для підвищення обізнаності у питаннях формування наукових профілів, компетентностей з іноземної мови.
11. Офіційний сайт має якісний контент, зручний для пошуку даних, що стосуються процесу навчання.
12. Діяльність Наукової бібліотеки в аспекті віртуального обслуговування студентів (в т.ч. і PhD) під час карантину та Проект «Єдина картка читача» (реалізується) дозволяють здобувачу отримувати безоплатний доступ до баз інших ЗВО.
13. Процедури і політики забезпечення якості позитивно сприймаються всіма членами академічної спільноти. Наявна практика періодичного опитування здобувачів ВО та зацікавлених осіб щодо різних аспектів забезпечення якості освітнього процесу.
14. Залучення фахівців профільних наукових установ, агропідприємств до навчального процесу дає можливість здобувачам ВО формувати компетентності і досягати програмних результатів навчання через дослідництво.
15. Позитивними практиками є створення Центру менеджменту якості, до функцій якого входить контроль дотримання рекомендацій НАЗЯВО, функціонування Відділу медіакомунікацій, який відповідає за інформаційне забезпечення роботи веб-сайту Університету в оперативному режимі.
16. На випусковій кафедрі економіки і маркетингу та інших кафедрах, до яких належать керівники аспірантів, виконується держбюджетна і госпдоговірна наукова тематика, до якої залучаються аспіранти.
17. Університет підтримує апробацію результатів досліджень здобувачів ОНП через пільгові умови публікації у двох наукових фахових економічних журналах, організацію щорічних конференцій студентів, аспірантів та молодих вчених.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Відсутні факти участі здобувачів ВО у визначенні цілей та програмних результатів ОНП. Рекомендації: Активізувати діяльність із залучення здобувачів до моніторингу та вдосконалення ОНП.
2. Відсутній зручний доступ до переліку освітніх компонентів вільного вибору з ОП інших рівнів вищої освіти. Рекомендації: Удосконалити механізм доступу до вибіркового освітніх компонентів за ОП інших рівнів вищої освіти.
3. Рекомендації (без зауважень): а). розширити аграрну складову обов'язкових освітніх компонент. б) викладати окремі дисципліни/теми англійською мовою для розширення навичок комунікації.
4. В силабусах рекомендуються однакові посилання на інформаційні ресурси, майже відсутні праці НПП ХНТУСГ. Рекомендації: У силабусах рекомендувати власні публікації, актуальну сучасну літературу останніх років видання.
5. Не усі аспіранти та НПП на ОНП «051 Економіка» активні у міжнародній академічній або науковій співпраці. Рекомендації: розширювати діяльність у галузі інтернаціоналізації (як освітню так і наукову складові).
6. Здобувачі некоректно трактують рівень допустимості плагіату. Рекомендації: підвищувати поінформованість здобувачів щодо вимоги відсутності плагіату.
7. Рівень прозорості та публічності пропозицій та зауважень до Проекту ОНП «Економіка» недостатній. Рекомендації: розміщувати пропозиції і зауваження до Проекту ОНП на окремій сторінці сайту ЗВО.
8. Відсутній механізм

зворотного зв'язку зі здобувачами ВО та ін. стейкхолдерами щодо прийнятих рішень за результатами опитувань. Рекомендації: Налагодити інформування всіх учасників освітнього процесу щодо рішень, ухвалених за результатами опитувань. 9. Недостатньо використаний потенціал органів студентського самоврядування в процедурах перегляду змісту ОНП. Рекомендації: Активніше залучати органи студентського самоврядування до процедур перегляду ОНП. Посилити системну роботу зі здобувачами в напрямку проектування, реалізації та періодичного перегляду ОНП. 10. Роботодавці недостатньо залучені до спільної реалізації наукових проектів, госпдоговірних послуг. Рекомендації: Активізувати залучення роботодавців до розвитку дослідницьких навичок здобувачів. 11. Перелік обов'язкових та вибіркових компонентів ОНП недостатньо охоплює коло фахових компетентностей, які впливають з тематики дисертацій, тісно пов'язаної з аграрним сектором економіки. Рекомендації: доповнити перелік обов'язкових та вибіркових компонентів пов'язаних з тематикою дисертацій. 12. Сайт університету недостатньо інформативний з питань можливості академічних обмінів, міжнародних проектів, до яких можуть долучитися аспіранти. Рекомендації: а) інформувати на сторінці міжнародного відділу ЗВО про можливості академічних обмінів, міжнародні наукові проекти, до яких можуть долучитися аспіранти; б) активніше залучати здобувачів ОНП до міжнародної академічної спільноти у через міжнародні дослідницькі проекти, зарубіжні конференції та публікації у міжнародних виданнях, що індексуються в Scopus та Web of Science.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія ЗВО передбачає «просвітництво; визначення і формування сфер нових знань, свобода в їх одержанні; генерація соціально і суспільно значимих ініціатив, заходів; пошук і реалізація інтеграційних форм інноваційної діяльності аграрної освіти, науки і виробництва; виховання на загальнолюдських цінностях успішної, конкурентоздатної, національно свідомої, духовно збагаченої, освіченої особистості; забезпечення високопрофесійною випереджаючою освітою протягом життя громадян України та іноземців; розвиток академічної мобільності студентства і викладачів; підготовка нових поколінь фахівців і вчених – лідерів-організаторів сталого, інноваційного розвитку суспільства; утвердження провідного місця університету в світовому освітянському просторі; служіння інтересам України» (<https://cutt.ly/VbNhQA8>). Метою Стратегії Університету (<https://cutt.ly/1bHgNXT>) є «розвиток Університету, як високоорганізованого конкурентоспроможного у внутрішньому і зовнішньому освітянському середовищі навчального закладу, що забезпечує підготовку якісних фахівців в обсягах, достатніх для задоволення потреб агропромислового виробництва і переробної галузі, та надійну економічну і соціальну основу розвитку сільських територій». Основними напрямками діяльності Університету, згідно Статуту (<https://cutt.ly/tbHkvwj>) є: підготовка, проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, поширення наукових знань, здійснення культурно-просвітницької діяльності; перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців за профілем діяльності Університету; наукова та інноваційна діяльність, спрямована на соціально економічний розвиток країни та вдосконалення підготовки фахівців. Метою ОНП «051 Економіка» є «підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі знань соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Економіка» шляхом формування і розвитку у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти компетентностей, необхідних для набуття основних знань, умінь та навичок виконання досліджень з економіки у невеликих групах дослідників, що дозволяють отримувати нові наукові результати, а також підготовки до успішного захисту дисертацій» (с. 5 ОНП 2020 р.). Задекларована унікальність освітньої складової ОНП через забезпечення формування soft skills сукупністю обов'язкових і вибіркових компонент, при одночасному фокусі вибіркових дисциплін на тематиці індивідуальних досліджень здобувача дозволяє відрізнити її від інших програм. Отже, ОНП реалізується відповідно до Місії і Стратегії розвитку університету та сприяє реалізації основних напрямів його діяльності. Науково-педагогічні працівники та здобувачі ВО спільно реалізують Стратегію розвитку Університету, оскільки активно задіяні до освітньої, наукової, соціальної та громадської діяльності, що було підтверджено на зустрічах 3, 4, 5 та 8.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Проведені зустрічі під час роботи ЕГ дозволяють стверджувати, що філософія забезпечення якості за участю всіх стейкхолдерів усвідомлюється гарантом, членами групи забезпечення та адміністрацією ХНТУСГ імені Петра Василенка. Проводиться постійна робота зі стейкхолдерами. Гарант ОНП, науково-педагогічні працівники,

адміністрація Університету систематично залучають стейкхолдерів до створення та перегляду ОНП з урахуванням їх позицій та потреб. Систематично проводяться опитування здобувачів ВО (<https://cutt.ly/lbFGXhu>), а також зацікавлених осіб ОНП (<https://khntusg.com.ua/obgovorennja/>). На зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження того, що на постійній основі відбуваються зустрічі з роботодавцями і стратегічними науковими партнерами ОНП. Академічна спільнота та роботодавці приймають участь в круглих столах, конференціях, опитуваннях де мають можливість впливати на програмні цілі та програмні результати навчання на ОНП «051 Економіка». Так за даними Відомостей про самооцінювання ОП вказано, що пропозиції роботодавців були враховані у змісті навчальних дисциплін ОНП (наприклад, побажання Михайленко І.М. головного інспектора з кадрів ВСК імені Горького, Власова О. І. головного бухгалтера СТОВ «Нива» щодо тематики вибіркових компонент); при формуванні компетентностей та результатів навчання враховані побажання головного бухгалтера ДПДГ «Елітне» Червяк В.С. щодо спрямування ОНП «Економіка» на підготовку фахівців, які мають знання для реалізації інноваційних рішень теоретичних і практичних завдань сучасних соціально-економічних систем і відповідно користуються попитом на ринку праці, що знайшло відображення в змісті обов'язкових дисциплін та дисциплін за вибором здобувачів освіти. Але ЕГ не виявила документального підтвердження даних пропозицій. Спілкування з фокус-групою здобувачів підтвердило їх обізнаність щодо внесення пропозицій з питань підвищення якості освіти на ОНП. Проте не було надано незаперечних фактів, які б свідчили про участь стейкхолдерів у визначенні цілей та програмних результатів ОНП. Рекомендовано активізувати діяльність, спрямовану на залучення здобувачів ВО до процесів моніторингу та вдосконалення ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За результатами зустрічей ЕГ з представниками академічного персоналу констатуємо, що вони свідомі щодо тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального контексту та досвіду аналогічних ОНП. ОНП «051 Економіка» була сформована на підставі сучасних тенденцій світової та вітчизняної науки, новітніх тенденцій розвитку спеціальності та пропозицій стейкхолдерів. Із відомостей СО зрозуміло, що цілі та програмні результати навчання були сформовані з урахуванням результатів моніторингу ринку праці та аналізу тенденцій розвитку спеціальності. Поточна ситуація на ринку праці свідчить про існування високого попиту на аналітиків у сфері економіки, бізнес-консультантів, бізнес-тренерів агросектору. Галузевий та регіональний контексти ОНП «051 Економіка» враховані завдяки тісній співпраці з підприємствами Харківського регіону, що дозволяє вивчити специфіку галузевої регіональної кадрової політики та сучасні вимоги до наукових фахівців. Дані вимоги також враховані при формуванні змісту ОНП, виборі форм, методів теоретичної та практичної підготовки здобувачів. Практику реалізації ОНП за спеціальністю «051 Економіка» досліджено в провідних вітчизняних та іноземних закладах освіти, зокрема: Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського; Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана; Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Національному університеті «Львівська політехніка»; University of South Bohemia in České Budějovice, Чеська Республіка; University Of Rijeka, Хорватія; Rhine Waal University of Applied Science, Німеччина; Akademia WSB Dabrowa Gornicza, Польща; Slovak University of Agriculture in Nitra, Словаччина; Казахський Національний Аграрний Дослідницький Університет. На зустрічі з гарантом ЕГ пересвідчилась, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП «051 Економіка» було враховано пропозиції представників ринку праці, випускників і досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм. Спілкування із роботодавцями підтвердило їх відгуки про освітню програму, а також те, що цілі освітньої програми, її фокус та програмні результати навчання дозволяють випускникам програми бути конкурентоспроможними на ринку праці в регіоні. Тенденції розвитку спеціальності враховуються на основі їх моніторингу, який здійснюється, в першу чергу, науковими керівниками, які одночасно є і викладачами по даній ОНП, про що свідчать результати їх наукової діяльності (Відповідь на запит четвер, 6 травня 2021 р., 18:39:53). Врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП спрямовано на забезпечення зв'язку елементів освіта-наука-виробництво та дозволить задовольнити потребу у кадрах ЗВО, структур науково-дослідного та виробничого секторів економіки в цілому та її аграрної сфери.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю «051 Економіка» у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» вищої освіти відсутній. Аналіз ОНП 2016, 2017, 2019 і 2020 рр., проведений ЕГ, доводить відповідність Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах, з урахуванням хронології змін (Постанова КМУ № 283 від 03.04.2019 р.; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). Змістовий аналіз ОНП дозволяє зробити висновок, що змістовне наповнення програмних результатів навчання в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23 листопада 2011 р.; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за основними дескрипторами, а самі програмні результати дозволяють здобувачам розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-

інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачають глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Місія та стратегічні цілі Університету базуються на засадах, які відповідають сучасним тенденціям в сфері освіти та науки, що є важливою передумовою для розвитку та вдосконалення ОНП. 2. Активна співпраця членів проектною групи із роботодавцями та академічною спільнотою в питаннях оновлення освітніх компонентів ОП. 3. Урахування досвіду вітчизняних та іноземних ЗО при формулюванні цілей ОНП та ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: Відсутні факти участі здобувачів ВО у визначенні цілей та програмних результатів ОНП. Рекомендації: Активізувати діяльність, спрямовану на залучення здобувачів ВО до процесів моніторингу та вдосконалення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП «051 Економіка» має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1 - 1.4. Цілі та ПРН ОП сформовані з урахуванням інтересів різних груп стейкхолдерів: здобувачів, академічної спільноти, роботодавців провідних ЗВО та агросектору. ОП враховує тенденції розвитку спеціальності та ринку праці в регіональному контексті, співпрацю з провідними аграрними підприємствами Харківської області, врахування досвіду реалізації аналогічних ОП у вітчизняних та іноземних ЗВО. ЕГ фіксує некритичні недоліки, пов'язані з відсутністю фактів участі здобувачів ВО у визначенні цілей та програмних результатів ОНП. Рекомендує активізувати діяльність щодо залучення здобувачів ВО до процесів моніторингу та вдосконалення ОНП. ОНП «051 Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг підготовки за освітньо-науковою програмою (<https://cutt.ly/wbSx00z>) згідно навчального плану 2020 р. (<https://cutt.ly/KbSx4d0>) складає 60 кредитів ЄКТС, з яких 15 кредитів ЄКТС (25 %) складають дисципліни вільного вибору здобувачів освіти. «Цикл загальної підготовки» – 25 кредитів, «Цикл професійної та практичної підготовки» – 20 кредитів (у т.ч. педагогічна практика – 4 кредити), «Навчальні дисципліни за вибором здобувачів ВО» – 15 кредитів. Стандарт вищої освіти за спеціальністю «051 Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на момент проведення акредитаційної експертизи відсутній. Обсяг освітньо-професійної програми відповідає вимогам п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>). Навчальним планом підготовки за ОНП передбачено термін навчання 4 роки. Обсяг окремих навчальних компонентів (навчальних дисциплін, практики) складає від 3 до 6 кредитів ЄКТС

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП «051 Економіка» достатньо структурована, містить обов'язкові компоненти та дисципліни вільного вибору здобувача ВО, що розподілено на цикли: I. Цикл загальної підготовки. II. Цикл професійної та практичної підготовки. Загальний обсяг кредитів обов'язкових компонентів складає 45 кредитів ЄКТС. III. Дисципліни вільного вибору здобувача ВО становлять 15 кредитів ЄКТС. ОНП «051 Економіка» дотримується вимог щодо обсягів кредитів, які відводяться на освітні складові в постанові КМУ № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». Обов'язкові компоненти згідно ОНП та НП вивчаються протягом першого-другого року навчання 1-4 семестр, дисципліни вільного вибору здобувача ВО - 3-4 семестр. Кількість і назви компонентів ОНП відповідають навчальному плану за відповідний рік. Зміст ОНП має чітку структуру і містить логічно пов'язані освітні компоненти, які забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП. Структурно-логічна схема ОНП «051 Економіка» відображає опис логічної послідовності та вивчення ОК. ОНП (2016, 2017, 2019 та 2020 р.р.) демонструє комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонентів, їх спрямованість на досягнення задекларованих цілей та ПРН. НП сформований відповідно до опису ОНП та структурно-логічної схеми. В ОНП 2017, 2019 та 2020 року структура принципово не змінена, з 2017 р. вибіркового дисциплін 5 кожна по 3 кредита (ОНП 2016 р. містить 4 вибірково дисципліни кожна 4-5 кредитів загалом 17 кредитів), з яких здобувачі мають можливість обрати дисципліни в обсязі 15 кредитів ЄКТС. Однак дисципліни вільного вибору студентів систематизовані лише в межах третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що ускладнює вибір здобувачами дисциплін з ОП інших рівнів вищої освіти. Для підтвердження цього критерію проаналізовано такі документи: ОНП 2016, ОНП 2017, ОНП 2019 (додаються до справи: Відповідь четвер, 6 травня 2021 р., 18:54:54), ОНП2020 (<https://cutt.ly/wbSx0oz>), Навчальний план 2020 (<https://cutt.ly/KbSx4do>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності «051 Економіка». Обов'язкові та вибірково освітні компоненти мають тісний зв'язок зі спеціальністю та предметною областю, охоплюють як теоретичний, так і практичний зміст предметної області. Усі програмні результати навчання забезпечуються ОК, які включені до обов'язкової складової ОНП (<https://cutt.ly/wbSx0oz>). Проведений аналіз показав, що перелік вибіркового компонент (<https://cutt.ly/obDuvMi>) надає додаткові компетенції в аграрній сфері та управлінських напрямів, що може бути розцінено як індивідуальна траєкторія. ЕГ рекомендує підсилити аграрну складову обов'язкових освітніх компонент.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії в ХНТУСГ імені Петра Василенка регламентується: «Положенням про організацію освітнього процесу», «Положенням про формування варіативної складової навчальних планів освітніх програм», «Положення про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті» (<https://cutt.ly/2bDoPOO>). Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується шляхом: складання індивідуального НП (<https://cutt.ly/qbDpelN> ; <https://cutt.ly/obDarxj>); вибору блоку дисциплін з вибіркової компоненти ОНП в обсязі, що передбачений законодавством та Положенням (<https://cutt.ly/qbDpelN>), згідно якого здобувачі мають право обрати 5 НД (15 кредитів ЄКТС) з каталогу вибіркового дисциплін (<https://cutt.ly/obDuvMi>). Результати зустрічей із здобувачами ВО та представниками органів студентського самоврядування показали, що створені умови для різних напрямів формування індивідуальної освітньої траєкторії: вільний вибір тематики наукового дослідження; можливість отримання наукового консультування, виконання дослідження за індивідуальним планом, вибору баз та формування програми педагогічної практики, участі в програмах академічної мобільності; наявність механізму вибору вибіркового дисциплін. Спілкування зі здобувачами показало їх розуміння цих форм та фактичне застосування в контексті формування індивідуальної освітньої траєкторії. ЕГ рекомендує надати зручний інструмент для здобувачів ВО щодо пошуку вибіркового освітніх компонентів інших рівнів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачає здобуття практичних компетентностей за допомогою практичної складової освітніх компонент (практичних занять), запроваджених форм та методів оцінювання, залучення здобувачів до виконання науково-дослідних робіт, а також за допомогою педагогічної практики (ОКПП4, обсяг 4 кредити). Практична підготовка здобувачів вищої освіти проходить відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/2bDoPOO>), «Положення про педагогічну практику аспірантів» (<https://cutt.ly/ubDs5mq>), є обов'язковим компонентом ОНП та дозволяє сформувати у здобувачів фахові компетентності до викладацької діяльності. Представлені закладом зразки матеріалів, якими оформлюються результати практики (звіти з педагогічної практики аспірантів додаються до справи: Відповідь четвер, 6 травня 2021 р., 15:31:40), дозволяє підтвердити можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності у закладах вищої

освіти. Здобувачі показали належний рівень обізнаності із завданнями та процедурами, відзначили достатній рівень якості керівництва практикою. Протягом зустрічі з учасниками освітнього процесу ЕГ було встановлено, що здобувачі ведуть практичні заняття за дисциплінами, що є спорідненими з їх науковими тематиками. Практична підготовка дозволяє здобувачам опанувати не тільки практичний досвід, а й узагальнити та вдосконалити здобуті ними знання, практичні уміння та навички, підготуватися до самостійної професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Ретельне вивчення структури ОНП (<https://cutt.ly/wbSx00z>), силабусів (<https://cutt.ly/ubDhfhH>), результати зустрічей із здобувачами, науковими керівниками та науково-педагогічним персоналом дає можливість ЕГ підтвердити наявність умов для набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), заявлених у відомостях про самооцінювання. Освітня складова ОНП дозволяє сформувати у здобувачів соціальні навички, які відповідають цілям та програмним результатам навчання: проведення занять у формі дискусій (Філософія, Методологія та організація наукової діяльності, Педагогіка вищої школи, Академічна доброчесність та етика наукового пошуку), презентацій (Філософія, Іноземна мова за професійним спрямуванням, Методологія та організація наукових досліджень, Педагогіка вищої школи), публічного захисту індивідуальних науково-дослідних завдань (Методологія та організація наукової діяльності, Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях з економіки) Спілкування з НПП щодо методів навчання та їх інноваційності (дискусії, співбесіда, кейс-методи, презентації, робота в малих групах, упереджувальні лекції, комплексні групові проекти) дає можливість підтвердити формування навичок «soft skills» в рамках всіх освітніх компонент. Також в процесі спілкування із науковими керівниками та здобувачами було отримано докази того, що процес підготовки дисертаційного дослідження, науково-дослідна діяльність аспірантів та представлення її результатів (участь у науково-практичних конференціях, науково-методичних семінарах, публікація наукових статей у міжнародних наукометричних журналах, залучення аспірантів до виконання проектів та науково-дослідних робіт) також включає інструменти, які дозволяють набутти глибоких навичок у науковій роботі, соціальні та комунікаційні навички та підсилюють наукову складову освітньої програми. Крім того, аспіранти мають змогу набуття досвіду викладацької роботи та впровадження в освітній процес результатів власних наукових досліджень під час проходження педагогічної практики. Відповідно до спілкування зі здобувачами і НПП, дослідивши інформацію про викладачів ОНП ЕГ рекомендує внести викладання окремих дисциплін (або окремих тем) англійською мовою для розширення соціальних навичок комунікації.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт доктора філософії за спеціальністю 051 “Економіка” відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягу окремих компонентів ОП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти регламентує Положення про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ імені Петра Василенка (<https://cutt.ly/lbDJbMr>). Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як у академічних годинах, так і у кредитах ЄКТС. Згідно з Положенням, обсяг одного кредиту ЄКТС для освітніх програм становить 30 годин. Навантаження за освітньої компонентою очної форми навчання становить 60 кредитів ЄКТС. Самостійна робота для всіх освітніх компонент становить 63 %, відповідно аудиторне навантаження – 37 %. Середньотижневе аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 8-10 годин. Кількість ОК не перевищує на рік: 1 курс – 8, 2 курс - 7. Загальне навантаження за навчальним планом (<https://cutt.ly/KbSx4do>) складає 1800 годин, з них 658 годин (36,6 %) – аудиторна робота, у тому числі лекції – 226 годин (12,6 %), практичні заняття - 312 годин (17,32 %). Самостійна робота за навчальним планом складає 1142 години (63,4 %). Аудиторні години у більшості дисциплін рівномірно розподілені між лекціями та практичними заняттями, про що свідчать навчальний план 2020 р. (<https://cutt.ly/CxkMn3R>) та силабуси 2020 р. (<https://cutt.ly/ubDhfhH>). Під час роботи у фокус-групах зі здобувачами вищої освіти і представниками самоврядування, ЕГ було встановлено адекватність фактичного навантаження в порівнянні з обсягом освітніх компонентів, не було отримано зауважень стосовно їх перевантаження під час самостійної роботи. Це підтвердило достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи, передбачених в ОНП «Економіка». Вимоги щодо формування навчального плану аспірантури, встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>), дотримані: план містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОНП третього (освітньо-наукового) рівня навчання за спеціальністю «051 Економіка» не передбачає підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти. Експертна група може констатувати наявність окремих елементів дуальної освіти, які фактично впроваджені в рамках педагогічної практики. Аспіранти ОНП «051 Економіка» Бічевін М.В. та Базарна Н.В. вже працюють в ХНТУСГ імені Петра Василенка.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Структура та зміст ОНП «051 Економіка» розміщені у вільному доступу на сайті ХНТУСГ імені Петра Василенка, зокрема, для здійснення вибору ОК третього (освітньо-наукового) рівня на відповідній сторінці викладено: каталог вибіркових ОК та силабусів до них.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони 1. Відсутність зручного доступу до переліку освітніх компонентів вільного вибору з ОП інших рівнів вищої освіти. Рекомендації 1. Доцільним є удосконалення механізму доступу до вибіркових освітніх компонентів, які пропонуються за ОП інших рівнів вищої освіти. 2. Пропонується підсилити аграрну складову обов'язкових освітніх компонент. 3. Доцільним є викладання окремих дисциплін (або окремих тем) англійською мовою для розширення соціальних навичок комунікації.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП «051 Економіка» має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 2.1-2.9. Обсяг ОНП та освітніх компонент у кредитах ЄКТС відповідають вимогам законодавства, зміст ОП узгоджується з предметною областю Економіка. Має місце комплексність та взаємопов'язаність освітніх компонент, їх спрямованість на досягнення задекларованих цілей та ПРН, у тому числі формування соціальних навичок (soft skills). ЕГ фіксує не критичні недоліки, пов'язані з механізмом вибору дисциплін вибіркового блоку інших рівнів вищої освіти. ОНП «051 Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інтерв'ювання зі здобувачами (Зустріч 4) засвідчило, що правила прийому на навчання за ОНП «Економіка» для них були зрозумілими, не містили дискримінаційних положень і доступ до них є вільним на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка. Думкою щодо зрозумілості правил прийому на навчання у випускників ОНП поцікавитися не вдалося, адже випускників наразі ще немає. ЕГ підтверджує простоту пошуку таких документів як «Умови прийому до закладів вищої освіти у 2021 році» та «Правила прийому до ХНТУСГ ім.П.Василенка у 2021 році» (головна сторінка офіційного сайту ХНТУСГ ім.П.Василенка через закладку «Вступникам» → «Умови і правила прийому» чи «Університет» → «Публічна інформація»), що уможливило безперешкодний і відкритий доступ для всіх учасників освітнього процесу чи заінтересованих осіб з метою ознайомлення з вищевказаними документами (<https://cutt.ly/SbDddMK>, <https://cutt.ly/ebDdpF7>). Зокрема, в Правилах прийому питання щодо організації прийому на навчання для досягнення ступеня доктора філософії зосереджені в Додатку 6 (Правила прийому до аспірантури ХНТУСГ ім.П.Василенка). Детальніше в цьому Додатку розписані такі питання як вимоги до рівня освіти вступників, фінансування підготовки фахівців, строки прийому заяв і документів, вступних іспитів, конкурсного відбору та зарахування на навчання за державним замовленням, порядок прийому заяв і документів для вступу, вступні випробування та конкурсний відбір, формування та оприлюднення списку вступників, рекомендованих до зарахування, прийом до аспірантури за кошти фізичних та юридичних осіб, особливості прийому на навчання

іноземців та осіб без громадянства, наказ про зарахування, забезпечення відкритості та прозорості при проведенні прийому до аспірантури. Бесіда зі здобувачами різних років навчання (Зустріч 4) засвідчила, що випадків при їх вступі, коли на одне місце претендували декілька бажаючих не було. ЕГ робить висновок, що правила прийому на навчання за ОНП “Економіка” є чіткими, зрозумілими та легкодоступними на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За словами гаранта (Зустріч 1), участь у обговоренні правил прийому на навчання за ОНП “Економіка” беруть викладачі кафедри та відділ аспірантури/докторантури. Також гарант відзначив, що завдання/питання для вступників під час прийому на навчання переглядаються та змінюються раз на рік. Якщо для бажаючих вступити до бакалаврату чи магістратури ХНТУСГ ім.П.Василенка розклад вступних іспитів знаходиться у закладці “Вступникам” → “Умови і правила прийому” → “Розклад вступних іспитів” (<https://cutt.ly/obDfgOV>), то для потенційних PhD-студентів - в закладці “Наука” → “Відділ аспірантури та докторантури” → “Вступ до аспірантури та докторантури” (<https://cutt.ly/PbDgOff>). За словами гаранта (Зустріч 1), правила прийому враховують особливості ОНП “Економіка” через те, що за правилами для майбутніх PhD-студентів передбачено мати базову економічну освіту, хоча якщо вступають з інших спеціальностей - необхідно скласти додатковий фаховий іспит. Ознайомлення із Програмою вступного фахового іспиту (<https://cutt.ly/TbDgFhx>), що містять фахові випробування з таких дисциплін як “Мікро- та макроекономіка”, “Міжнародні економічні відносини та світове господарство”, “Економіка підприємства”, “Інноваційний розвиток підприємства”, “Конкурентоспроможність підприємства”, та з Програмою додаткового вступного іспиту (<https://cutt.ly/HbDgZHn>), що містять випробування з таких дисциплін як “Економічне управління підприємством”, “Державне регулювання економіки”, “Зовнішньоекономічна діяльність підприємств”, дає підстави ЕГ зробити висновок, що вступні випробування враховують особливості самої ОНП. Для покращення якості контенту університетського сайту ЕГ рекомендує розширити інформаційне наповнення закладки “Розклад вступних іспитів” саме розкладом вступних випробувань для тих, хто бажає навчатися для досягнення ступеня доктора філософії (чи зробити пряме посилання на “Вступ до аспірантури та докторантури, але саме в закладці “Розклад вступних іспитів”). Також, так як Програмою вступного фахового іспиту передбачено проведення фахового вступного випробування у формі усного екзамену, ЕГ рекомендує започаткувати практику вступу на навчання за ОНП “Економіка” через подання вступником опису своїх наукових намірів у формі дослідницької пропозиції з відповідною презентацією.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

З головної сторінки сайту ХНТУСГ ім.П.Василенка через закладку “Міжнародна діяльність” → “Академічна мобільність” → “Студентам” чи “Викладачам” можна знайти “Положення про академічну мобільність студентів та викладачів” (<https://cutt.ly/ibFduRW>). Даний документ можна знайти через пошукове вікно, що знаходиться ліворуч зверху на головній сторінці сайту (наприклад, через запит “мобільність”). Зокрема п.5 вищезгаданого Положення, а саме “Визнання та перерахування результатів навчання студента в ХНТУСГ ім.П.Василенка” (чинність якого поширюється і на phd-студентів) передбачено, що ХНТУСГ ім.П.Василенка визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання студента у вищому навчальному закладі-партнері. Також мобільність аспірантів регулюють “Положення про аспірантуру та докторантуру ХНТУСГ ім.П.Василенка” (п.6) (<https://cutt.ly/DbFhs4o>) та “Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці” (<https://cutt.ly/FbFhUKR>). Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, для зарахування на навчання за ОНП “Економіка” присутня. До прикладу, Р.В.Левкіна (науковий керівник phd-студента М.В. Бічевіна) на Резервній зустрічі відмітила, що її аспірант має економічну освіту, але отримав у іншому Харківському ЗВО, натомість у Звіті про самооцінювання зазначається про аспірантку Т.С. Поліщук, яка закінчила Одеську юридичну академію. ЕГ робить висновок, що нормативно база для визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, в ХНТУСГ ім.П.Василенка є закріпленою та розміщеною на офіційному сайті Університету. Наразі у phd-студентів, які навчаються, є приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, для зарахування на навчання за ОНП “Економіка”.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За словами гаранта (Зустріч 1), в 2020 році прийняте відповідне Положення в ХНТУСГ ім.П.Василенка, але практики апробації зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, наразі не було. Інтерв'ювання здобувачів (Зустріч 4) засвідчило, що вони мають вільний доступ до документів, що регулюють освітній процес, в тому числі і до правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зокрема здобувачі відмітили, що якщо виникають питання чи непорозуміння щодо деяких питань, вони комунікують з

науковим керівником, деканатом чи іншим відділом ХНТУСГ ім.П.Василенка. ЕГ підтверджує, що вищезгаданий документ - Положення про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті - є у вільному доступі на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка (<https://cutt.ly/5bvNzmP>). Для активації процесу спроби зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач має написати відповідну Заяву (Додаток 1, <https://cutt.ly/5bvNzmP>) та розуміти, що рішення про перехарування (чи відмову) буде виносити Комісія, очолювана Директором ННІ бізнесу і менеджменту (Додаток 2). ЕГ робить висновки, що в ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує нормативна база для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (оприлюднена на офіційному сайті Університету), однак на даний момент такої практики на навчанні за ОНП “Економіка” не відбувалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка є вся необхідна інформація для потенційних вступників, розміщено перелік необхідних документів, дати прийому документів, строки проведення вступних іспитів зі спеціальностей та іноземної мови. Програма вступних випробувань також розміщена у вільному доступі на офіційному сайті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1) Рекомендовано розширити інформаційне наповнення закладки “Вступникам” → “Розклад вступних іспитів” (наразі там тільки бакалаврат, магістратура) саме розкладом вступних випробувань для тих, хто бажає навчатися для досягнення ступеня доктора філософії. 2) Рекомендовано започаткувати практику вступу на навчання за ОНП “Економіка” через подання вступником опису своїх наукових намірів у формі дослідницької пропозиції з відповідною презентацією.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Навчання за ОНП “Економіка” ХНТУСГ ім.П.Василенка відповідає критерію 3, попри наявність у ЕГ деяких рекомендацій щодо покращення в даному напрямі. Так, правила прийому на навчання за ОНП є чіткими і зрозумілими, оприлюднені на сайті Університету, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОНП. В свою чергу, ХНТУСГ ім.П.Василенка має чітку нормативну базу (діючі Положення), відповідно яка регулює питання правил визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти (така практика вже відбувалася) та отриманих у неформальній освіті (такої практики наразі ще не було). Зважаючи на наявність рекомендацій щодо покращення роботи в рамках критерію “Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання”, ЕГ надає оцінку “В” за цим критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання регулюються Положенням «Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ» (<https://cutt.ly/EbFrR9Y>). Методи та форми навчання, які використовуються науково-педагогічними працівниками на ОНП «051 Економіка», сприяють досягненню ПРН, що було з'ясовано під час спілкування з гарантом, науково-педагогічними працівниками, науковими керівниками та здобувачами вищої освіти (зустрічі 1, 3, 4, 5 та 8). Інформація табл. 3 відомостей про самооцінювання дає підстави стверджувати, що переважно застосовуються традиційні методи і форми навчання; основними видами навчальних занять є лекції, практичні та семінарські заняття, навчальна дискусія. Науково-педагогічні працівники ОНП «051 Економіка» (зустріч 3) вказували, що використовують навчально-наукові дискусії, круглі столи та презентації, кейс-методи, роботу в малих групах, упереджувальні лекції, комплексні групові проекти. Здобувачі вищої освіти (зустріч 4, 5) зазначали, що певна академічна свобода при трактуванні та вивченні дискусійних положень підтримується більшістю науково-педагогічними працівниками, що викладають на ОНП «051 Економіка». Гарант та науково-педагогічні працівники (зустрічі 1, 3) ОНП «051 Економіка» зазначали, що застосовується особистісно-орієнтована

педагогічна технологія, що передбачає організацію навчання на основі врахування особливостей індивідуального розвитку, ставлення до аспіранта як до свідомого, самостійного, відповідального науковця. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою в сучасних умовах дистанційного навчання забезпечені можливості отримання та перевірки завдань для здобувачів ОНП «051 Економіка» (використовуючи внутрішню систему дистанційного навчання на базі платформи MOODLE, платформ для проведення відеоконференцій Google Meet та інших). Принципи академічної свободи здобувачів ВО ступеня доктора філософії реалізуються у вільному виборі спеціальності підготовки; вільному виборі наукового керівника (керівників); вільному виборі тематики, напряму наукового дослідження; вільному виборі підрозділу, на базі якого закріплюється здобувач, виконуватиме наукові дослідження; участі у формуванні індивідуального навчального та наукового планів. Таким чином, форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН, також вони узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальні норми порядку та критеріїв оцінювання викладені в Положенні про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ імені Петра Василенка (<https://cutt.ly/lbDJbMr>), з якими здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися в електронному вигляді на сайті ЗВО. В університеті використовуються декілька форм інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а саме: усне повідомлення-роз'яснення викладачем на заняттях (підтвердження інформації, отримане в ході спілкування під час зустрічі зі здобувачами освіти та зустрічі з академічним персоналом); в електронному вигляді на сайті ЗВО та в силабусах навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/ubDhfhH>). Силабуси містять інформацію щодо мети, завдань навчальної дисципліни, компетентностей та програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до ОНП, тематичний план навчальної дисципліни, систему контрольних заходів та оцінювання, інформаційні ресурси. Комплекси інформаційно-методичного супроводу вивчення кожного освітнього компоненту розміщені в модульному середовищі (внутрішня система дистанційного навчання на базі платформи MOODLE), на Google диску кафедр, що забезпечують освітній процес за ОНП, з персоніфікованим доступом на період навчання здобувачів ВО, в друкованому вигляді містяться на кафедрах. Аспіранти мають можливість ознайомитися із зазначеними документами на сайті і безпосередньо на кафедрі. Таким чином, здобувачі вищої освіти ОНП «051 Економіка» своєчасно отримують інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОНП «051 Економіка», що було підтверджено під час зустрічей 3, 4 та 5. ЕГ рекомендує включити до силабусів більш детальну інформацію щодо розподілу балів за кожним видом робіт здобувачів, рекомендувати власні наукові праці та навчально-методичну літературу (навчальні посібники, монографії, наукові статті, методичні розробки), сучасну навчально-методичну літературу останніх років видання, яка є в бібліотечному фонді університету, та іноземну літературу, до якої є вільний доступ, відповідно до змісту навчальної дисципліни (більшість силабусів містять однакові посилання на інформаційні ресурси). В процесі зустрічі з викладачами встановлено, що робочі програми навчальних дисциплін (відсутні у відкритому доступі на сайті університету) містять ширший обсяг рекомендованих джерел, у тому числі і науково-методичні праці викладачів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП «051 Економіка» шляхом врахування науково-педагогічними працівниками тем наукових досліджень здобувачів вищої освіти ОНП «051 Економіка» під час оновлення робочих програм / силабусів, при підготовці до лекційних занять, видання навчальних посібників, монографій, методичних рекомендацій (відомості СО: табл. 2. Зведена інформація про викладачів ОП; додається до справи: Відповідь на запит четвер, 6 травня 2021 р., 18:39:53)). Апробація результатів наукових досліджень здобувачів відбувається на українських і міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, організованих, як самим Університетом, так й іншими вітчизняними та зарубіжними закладами освіти (додається до справи: Відповідь на запит четвер, 6 травня 2021 р., 18:39:53). Діяльність Ради молодих вчених, студентського наукового товариства сприяє поєднанню навчання та науково-дослідницької роботи аспірантів (<https://khntusg.com.ua/nauka/rada-molodih-vchenih/>). Також поєднання навчання і досліджень реалізується при виборі навчальних дисциплін із вибіркової складової ОНП «051 Економіка», що дає змогу обирати ті навчальні дисципліни, які дозволяють здобути компетентності та ПРН у відповідності з тематикою дослідження здобувача (додається до справи: Відповідь на запит субота, 8 травня 2021 р., 13:31:07). Для забезпечення самостійного пошуку необхідної інформації аспірантами організовано електронний архів наукових і освітніх матеріалів ХНТУСГ імені Петра Василенка Open Archive KhNTUA, є доступ до наукометричної бази даних Web of Science (<https://khntusg.com.ua/robota-biblioteki-onlajn/>). Навчальні корпуси та гуртожитки мають підключення до Інтернету. Наведені факти також зазначено у співбесідах із фокус-групами.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Моніторинг та періодичний перегляд ОНП здійснює Центр менеджменту якості освіти ХНТУСГ імені Петра Василенка (<https://cutt.ly/vbFFjPv>) Для покращення стану науково-методичного забезпечення розроблено «Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни» (<https://cutt.ly/QbFFCXr>). Під час проведення зустрічей з адміністративним персоналом, викладачами і роботодавцями з'ясовано, що доцільність перегляду змісту ОНП обговорюється на засіданнях кафедри, засіданнях робочої групи ОНП «051 Економіка», круглих столах (додається до справи: Відповіді на запит п'ятниця, 7 травня 2021 р., 15:11:41 та 20:11:26). Оновлення змісту навчальних дисциплін відбувається з урахуванням зауважень та пропозицій науково-педагогічних працівників кафедр, які залучені до процесу підготовки здобувачів, анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/IbFGXhu>), роботодавців. Викладачі кафедри проходили стажування: Кравченко О.М. – Rhine Waal University of Applied Science (Germany), Вітковський Ю.П., Морозов В.І. – Akademia WSB (Dabrowa Gornisza, Poland), Бабан Т.О. – Katowice School of Technology (Poland), Шибасва Н.В., Батюк Л.А., Вітковський Ю.П., Анісімова О.В. – Academy of Management and Administration in Opole (Poland) (додається до справи: Відповідь на запит ЕГ четвер, 6 травня 2021 р., 15:31:40). Також науково-педагогічні працівники провадять власні наукові дослідження, що є дотичними до освітніх компонентів, які вони забезпечують (таблиці 2 СО, Відповіді на запити четвер, 6 травня 2021 р., 18:39:53 та п'ятниця, 7 травня 2021 р., 14:55:35)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ХНТУСГ імені Петра Василенка є членом Великої Хартії Університетів і спілки кращих університетів Європи та світу. В ЗВО працює міжнародний відділ, який здійснює організацію та координацію напрямків і форм усіх видів міжнародної діяльності університету (<https://u.to/aLo6Gw>). ЕГ були надані документи, які підтвердили співпрацю ХНТУСГ імені Петра Василенка з закладами освіти Туреччини, Німеччини, Польщі, США (Відповіді на запити середа, 5 травня 2021 р., 22:42:27 та п'ятниця, 7 травня 2021 р., 14:57:42). За результатами опитування фокус-груп ЕГ з'ясувала, що здобувачі та НПП на ОНП «051 Економіка» залучаються до участі у наукових заходах країн-партнерів, міжнародних стажуваннях і конференціях (Відповіді на запити четвер, 6 травня 2021 р., 15:31:40 та 15:36:28). Викладачі кафедри читають лекції у Akademia WSB (Dabrowa Gornisza, Poland) для іноземних студентів, беруть участь у написанні монографій спільно із ЗВО країн ЄС. Викладачі та здобувачі мають змогу ознайомитися з переліком публікацій та їх анотаціями завдяки доступу до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Прикладів участі здобувачів ОНП «051 Економіка» в програмах міжнародної академічної мобільності і науковій співпраці немає. На ОНП «051 Економіка» навчаються іноземні студенти. В університеті функціонує, розвивається та вдосконалюється система менеджменту якості у сфері надання освітніх послуг і наукових розробок. Система сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2015 (<https://cutt.ly/hbFZC9F>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Широке застосування різноманітних засобів комунікації при організації освітнього процесу. 2. Силабуси з ОК, що передбачені навчальним планом ОНП «051 Економіка», розміщені у вільному доступу на сайті університету. 3. Наявність науково-інформаційного обміну із навчальними закладами країн-партнерів на основі двосторонніх договорів. 4. Система менеджменту якості у сфері надання освітніх послуг і наукових розробок ХНТУСГ імені Петра Василенка сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2015.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. В силабусах з навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом ОНП «051 Економіка», у розділі «Інформаційні ресурси» рекомендуються однакові посилання, майже відсутні наукові праці та навчально-методична література науково-педагогічних працівників ХНТУСГ імені Петра Василенка з дисципліни. 2. Відсутність участі аспірантів та НПП на ОНП «Менеджмент» в міжнародній академічній або науковій співпраці. Рекомендації: 1. При складанні силабусів з навчальних дисциплін науково-педагогічним працівникам доцільно рекомендувати власні наукові праці та навчально-методичну літературу (навчальні посібники, монографії, наукові статті, методичні розробки), сучасну навчально-методичну літературу останніх років видання, яка є в бібліотечному фонді університету, та іноземну літературу, до якої є вільний доступ, відповідно до змісту навчальної дисципліни. 3. Доцільно активізувати та розширювати напрями інтернаціоналізації.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП «051 Економіка» має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 - 4.5. Викладачі дотримуються принципів академічної свободи. Здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОНП, відображена у силабусах всіх ОК на сайті університету. Під час реалізації ОНП забезпечується поєднання навчання і досліджень. В Університеті діє та сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2015 Система менеджменту якості у сфері надання освітніх послуг і наукових розробок. ЕГ фіксує не критичні недоліки, пов'язані з недостатнім обсягом рекомендованої літератури у силабусах та інтернаціоналізацією освітньо-наукової діяльності ХНТУСГ імені Петра Василенка. ОНП «051 Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Інформування про контрольні заходи здійснюється згідно з «Положенням про організацію і проведення поточного і семестрового контролю, критерії оцінювання знань та апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» - <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/08/polozhennja-pro-ogrganizaciju-i-provedennja-potochnogo-i-semestrovogo-kontrolju-kriterii-ocinjuvannja-znan-ta-apeljaciju-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachiv-vo-2020.pdf>). Контрольні заходи базуються на системі ECTS. У силабусах зазначено, що бали нараховуються: для заліку – модуль 1 – 50 % семестр. оцінки; модуль 2 – 50% семестр. оцінки; для іспиту – модуль 1 – 30 % семестр. оцінки; модуль 2 – 30% семестр. оцінки; іспит – 40% семестр. оцінки. Загалом контрольні заходи є чіткими. Однак ознайомлення з низкою силабусів обов'язкових дисциплін «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку», «Методологія та організація наукової діяльності», «Педагогіка вищої школи», - <https://khntusg.com.ua/unit/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/organizacija-pidgotovki-zdobuvachiv/silabusi/obov-jazkovi-osvitni-komponenti-onp-ekonomika/> / тн низки вибіркового дисциплін свідчить, що критерії не деталізуються: не вказано за виконання яких завдань яку кількість балів можна отримати. Контрольні заходи в карантинних умовах також регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій» - <https://khntusg.com.ua/unit/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/organizacija-pidgotovki-zdobuvachiv/silabusi/katalog-vibirkovih-disciplin-pidgotovki-zdobuvachiv-tretogo-osvitno-naukovogo-rivnja>, яке визначає за допомогою яких платформ відбувається комунікування. Із зустрічі 4 з здобувачами (6.05.2, 13.45–14.30, з 6:32 хв. запису розмови) впливає, що про свої оцінки здобувачі дізнаються у відділі аспірантури, під час екзамену чи через месенджери. Водночас ними не згадана рекомендована Положенням (с. 2, пункт 5.1) платформа Google Meet, яка використовуються для проведення занять (Зустріч 3 з викладачами - 6.05.2021, 11.04 хв. першої част. запису та зустріч 4 зі здобувачами, друга част. запису, з 3:40 хв.), але не для оперативного онлайн-інформування про поточну успішність через Google Class. Графіки контрольних заходів та розклад занять для аспірантів є на веб-сайті - <https://khntusg.com.ua/unit/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/organizacija-pidgotovki-zdobuvachiv/rozklad-viddilu-aspiranturi-ta-doktoranturi/>, повідомляються здобувачам особисто та за допомогою різних програм-платформ. «Результати щорічного оцінювання здобувачів», які у розрізі інститутів та рівнів освіти оприлюднюються для моніторингу якості освіти (<https://khntusg.com.ua/unit/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/organizacija-pidgotovki-zdobuvachiv/silabusi/katalog-vibirkovih-disciplin-pidgotovki-zdobuvachiv-tretogo-osvitno-naukovogo-rivnja>) не містять результатів оцінювання здобувачів третього рівня освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт для третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній. Форми атестації здобувачів регламентує «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ» (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/08/polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-hntusg.pdf>) і «Положення про організацію і проведення поточного і семестрового контролю, критерії оцінювання знань та апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/08/polozhennja-pro-ogrganizaciju-i-provedennja-potochnogo-i-semestrovogo-kontrolju-kriterii-ocinjuvannja-znan-ta-apeljaciju-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachiv-vo-2020.pdf>). Згідно Положення про аспірантуру та докторантуру ХНТУСГ - <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/polozhennja-pro-aspiranturu-ta-doktoranturu-hntusg.pdf> (п. 3.7) усі аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та відповідною освітньо-науковою програмою. Звітування є публічним і відбувається на засіданнях випускових кафедр, після схвалення яких Вчена рада інституту і Вчена рада університету приймають рішення про затвердження результатів звітування аспірантів або про відрахування із аспірантури (переведення на наступний рік навчання), що вводиться в дію наказом ректора. Кінцевим результатом навчання (підсумкова атестація) є захист дисертаційної наукової роботи у визначені терміни. Ознайомлення з наданими на запит індивідуальними планами та звітами здобувачів Грищенко Н. В., Бічевін М.В.,

Скрипник О.О., Полішук Т.С., Лю Хаолін, Джумаєва А., Меховський А. В. свідчить про дієвий контроль за виконанням індивідуального плану.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Важливим чинником забезпечення об'єктивності проведення заходів є екзаменаційні комісії, робота яких регулюється окремим Положенням - polozhennja-pro-porjadok-stvorennja-ta-organizaciju-roboti-ekzamenacijnoi-komisii-z-atestacii-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf (khntusg.com.ua). Окрім того у випадку виникнення конфліктів їх розглядає етично-фахова комісія, за участю викладачів і студентів. Здобувачі третього рівня вищої освіти зазначили, що вони розуміють процес їх оцінювання, володіють знаннями щодо кредитної трансферно-накопичувальної системи організації освітнього процесу (Зустріч 4, 6.05.2, 13.45–14.30). Також під час зустрічі здобувачі повідомили (Зустріч 4, 5 – 6:30 хв. розмови), що у випадку конфлікту звернуться до наукового керівника, гаранта, комісії, яка існує для цього, або ж зроблять запис анонімно у скриньці довіри, яка є на сайті університету. Випадків конфліктних ситуацій, апеляційного оскарження процедури проведення, повторного проходження контрольних заходів і їхніх результатів не було. Про це свідчить ознайомлення з документами і розмова з стейкхолдерами (Зустріч 4, 6.05.2, 13.45–14.30, Зустріч 5, 6.05.21, 15.00–15.30, Зустріч 7, 6.05.21, 10.15–11.00). Випадків конфліктних ситуацій, апеляційне оскарження процедури проведення, повторного проходження контрольних заходів і їхніх результатів внаслідок ознайомлення з документами і розмова з стейкхолдерами (Зустріч 4, 6.05.2, 13.45–14.30, Зустріч 5, 6.05.21, 15.00–15.30, Зустріч 7, 6.05.21, 10.15–11.00) не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У розділі «Академічна доброчесність» інтернет сторінки публікуються актуальні матеріали, рекомендації, новини Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP - <https://saiup.org.ua/>), обговорення дотримання цих принципів під час роботи над дисертаційним дослідженням (Посилення академічної доброчесності у вищій освіті України). Академічна доброчесність в ЗВО регламентується документами: Кодекс честі Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка - <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/rezultati-opituvannja-shhodo-jakosti-nadannja-osvitnih-poslug-v-umovah-karantinnih-obmezhen-1-1.pptx>, Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу - <http://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-uchasnikiv-osvitnogo-procesu.pdf>, Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність академічного плагіату - https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/03/polozhennja-pro-perevirku-nauk.-navch.met._kvalif.ta-navch.robit-na-najavnist-akad.plagiatu.pdf.pdf. Органом, що створює умови та контролює дотримання всіх видів академічної доброчесності в ЗВО є сектор забезпечення якості вищої освіти. Моніторинг забезпечення академічної доброчесності належить до основних напрямків діяльності сектору (<https://khntusg.com.ua/unit/sistema-menedzhmentu-jakosti/>). Наказом від «29» жовтня 2020 р., № 01-08/343 для формування професійної культури НПП, створення атмосфери відкритості, довіри та взаєморозуміння між учасниками освітнього процесу в університеті створена етично-фахова комісія університету. Однак у відкритому доступі на сайті ЗВО немає матеріалів про діяльність цієї комісії. Навчальну дисципліну «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку» освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти викладають як обов'язкову усім здобувачам програми. Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS). Викладач курсу – Бобловський Олександр Юрійович, к.ф.н., доцент каф. організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://khntusg.com.ua/staff/boblovsk-oleksandr-luri-ovich-2/>). Діє спеціалізована система з широким використанням програмного забезпечення Unicheck (unicheck.com), який надається ЗВО на умовах договору. На запит експертної групи (6 травня 2021 р., 21:25:30) надано доступ до звітів і довідок про перевірку на плагіат, виданих здобувачам ОНП (роботи наук. керівника проф. Левкіної Р. В., здобувача Бічевіч М.В. та ін.). Випадків плагіату на ОНП не виявлено. Під час зустрічі 4 з здобувачами ОНП «Економіка» на питання «яким чином ви перевіряєте свої власні наукові роботи, розділи дисертації на текстові запозичення, т.зв. плагіат» (6.05.2, 13.45–14.30, починаючи з 8:40 хв. та 16:21 хв. запису розмови), здобувачі зазначили, що мають можливість в користуватись в університеті програмою Unicheck для запобігання плагіату.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

-Документи, які регламентують правила проведення контрольних заходів та процеси пов'язані з ними є у відкритому доступі на сайті ЗВО на різних сторінках і у різних документах, висвітлюються в робочих програмах і силабусах дисциплін; на початку викладання дисциплін повідомляється про критерії оцінювання здобувачів ВО, зазначаються механізми оскарження та апеляції результатів контрольних заходів, пропагується та популяризується академічна доброчесність -ЗВО популяризує академічну доброчесність, здійснює постійний моніторинг за дотриманням її основних принципів, працює над формуванням професійної культури НПП, створенням атмосфери відкритості, довіри та взаєморозуміння між учасниками освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Засоби дистанційного навчання недостатньо використовуються для оперативного інформування про результати поточного контролю. Силабуси недостатньо деталізують зв'язок між виконанням завдань і отриманням балів оцінювання. Результати роботи етично-фахової комісії не оприлюднюються (опубліковано лише наказ про її створення). Рекомендації: 1. Оперативно ознайомлювати здобувачів з поточними результатами успішності за допомогою засобів дистанційного навчання. 2. У силабусах вказувати за виконання яких саме завдань яку кількість балів можна отримати (у залежності від специфіки дисципліни). 3. Розділ інтернет-сторінки ЗВО «Результати щорічного оцінювання здобувачів» (<https://khntusg.com.ua/rezultati-shhorichnogo-ocinjuvannja-zdobuvachiv/>) доповнити інформацією стосовно результатів оцінювання здобувачів третього рівня освіти. 4. Оприлюднювати на сайті університету матеріали роботи етично-фахової комісії університету.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП «051 Економіка» має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 5.1-5.4. ЕГ фіксує некритичні недоліки, пов'язані з оприлюдненням результатів оцінювання здобувачів. ОНП «051 Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Загальна кількість викладачів на ОНП -9, з них доктори наук - 5, кандидати наук - 4, мають вчене звання професора -3, вчене звання доцента -5. Аналізу кадрового складу засвідчує, що в цілому академічна та професійна кваліфікації НПП, які задіяні до реалізації ОНП, є високими та відповідають освітнім компонентам, які вони викладають. Це сприяє досягненню визначених в ОНП цілей та програмних результатів навчання. Практично за усіма дисциплінами викладачі мають наукові публікації. ЕГ підтвердила інформацію, що викладачі ОНП мають: д. е. н., доц. Шибаєва Н.В., гарант ОНП - вчене звання та науковий ступінь за профілем ОНП, відповідає 8 пунктам наукової активності викладача за профілем ОНП та дисципліни, що викладає; доц. кафедри, к.е. н., доц. Батюк Л. А. -вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 8 пунктам наукової активності; зав. каф. Мегель Ю. Є, д.т. н., професор -вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 9 пунктам наукової активності; ст. викл. к. ф. н. Кобелева Д. Л. має наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 8 пунктам наукової активності; проф. каф., проф., д.пед.н. Дроздова І. П. має вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 13 пунктам наукової активності; доц. кафедри, к. ф. Н., доц. Бобловський О. Ю. має вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 6 пунктам наукової активності; проф. кафедри, д. п. н., доц. Данченко І. О. має вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 7 пунктам наукової активності; проф. кафедри, д.е.н., проф. Власенко Т. А. має вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає 9 пунктам наукової активності; зав. кафю, доцент, к.філ.н.Полякова Т. Л.9 має вчене звання та наук. ступінь за профілем ОНП, відповідає пунктам наукової активності. За результатами зустрічі з адміністративним персоналом (Зустріч 7, 6.05.21, 10.15–11.00) підтверджено інформацію відомостей самооцінювання щодо академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, які викладають за ОНП та наукових керівників здобувачів. Викладання обов'язкових ОК забезпечують науково-педагогічні працівники, кваліфікація яких підтверджена документами про освіту та науковий ступінь з спеціальності "Економіка", а також науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю та відповідно до змісту навчальних дисциплін, що ними викладаються. Вимоги до наукових керівників здобувачів ступеня доктора філософії, які регламентуються Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/polozhennja-pro-pidgotovku-phd.pdf>) дотримуються. Усі (7) наукові керівники, як свідчать

дані табл. Відповідність наукових керівників вимогам та їх кореляція зі здобувачами, поданої на запит ЕГ є докторами економічних наук, професорами, мають публікації в виданнях в наукометричних базах.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору викладачів у ЗВО здійснюються згідно відповідних положень про порядок проведення конкурсного відбору, а саме Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ХНТУСГ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) - <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennja-nova-redakcija-proiekt.doc> та Положення про порядок призначення на посаду декана факультету, директора ННІ ХНТУСГ <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-porjadok-priznachennja-na-posadu-dekana-fakultetu-direktora-nni-hntusg.pdf>, які оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Слід зазначити, що Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ХНТУСГ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennja-nova-redakcija-proiekt.doc> чітко визначає обов'язкові мінімальні вимоги для претендентів на заміщення вакантної посади професора, доцента, старшого викладача, асистента або викладача ЗВО стосовно кваліфікації за профілем кафедри, стажу науково-педагогічної роботи; кількості опублікованих наукових і науково-методичних робіт, рекомендованих до друку вченою радою ЗВО, наукових праць опублікованих у фахових наукових виданнях і у виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus і/або Web of Science. На офіційному сайті у рубриці Конкурсний відбір на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників - <https://khntusg.com.ua/universitet/publiczna-informacija/8915-2/> доступна і своєчасно оновлюється інформація стосовно відкритих вакантних посад (оголошення про конкурси), складу конкурсної комісії та її рішень. Конкурсна комісія приймає рішення, виходячи з основних показників ефективності, досягнень викладача за 5 років та його відповідності Ліцензійним умовам, а також інших документів про кваліфікацію, шляхом обговорення кандидатур та голосування на рівні кафедри та Вченої Ради. На підставі рішення конкурсної комісії з переможцем конкурсу укладається контракт. Ключові елементи проходження цієї процедури на практиці було підтверджено під час спілкування експертної групи з НПП (Зустріч 5, 6.05.21, 15.00–15.30) з головою конкурсної комісії першим проректором Лисиченко М.Л. ((Зустріч 7, 6.05.21, 10.15–11.00) та секретарем конкурсної комісії Харчевніковою Л.С., начальником відділу кадрів під час резервної зустрічі (7.05.21, 11.30–12.00).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з представниками роботодавців, у якій брали участь Шиян Дмитро Вікторович – д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Анісімова Ольга Вікторівна – к.е.н., заступник директора з економічних питань та інноваційної діяльності Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»; Єгорова Наталія Юріївна – к.е.н., старший науковий співробітник, завідувача відділом науково-методичного забезпечення та інтелектуальної власності, Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України було підтверджено та доповнено інформацію Відомостей самооцінювання стосовно участі цієї групи стейкхолдерів в організації освітнього процесу за ОНП у формі семінарів, конференцій, круглих столів, відвідування щорічних ярмарок вакансій; соціальних заходів тощо та формалізації співпраці з роботодавцями шляхом укладення двосторонніх договорів про співпрацю. Так в організованому заступником директора з економічних питань та інноваційної діяльності Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського», кандидатом економічних наук Анісімовою О. круглому столі на тему «Організаційно-економічні аспекти управління змінами технологій виробництва в підприємствах рослинницького напрямку» (2020) учасниками були викладачі ОНП «Економіка» Єгорова Наталія Юріївна, Тимчук Віктор Михайлович, Мельник Віктор Іванович, Маренич Тетяна Григорівна, Онегіна Вікторія Михайлівна, Красноруцький Олексій Олександрович, Мандич Олександра Валеріївна, Корнієцький Олександр Владиславович, Бобловський Олександр Юрійович.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За результатами зустрічі з представниками роботодавців було (Зустріч 6, 16.30–17.00, 6.05.2021), встановлено, що професіонали-фахівці з економіки та бізнесу аграрного сектору та науковці цього профілю залучаються до аудиторних занять. Зокрема заступник директора з економічних питань та інноваційної діяльності Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» кандидат економічних наук Анісімова О. В. поділилась своїм досвідом в рамках викладання дисципліни «Економіка та управління розвитком соціально-економічних систем», беручи участь у читанні лекцій. Під час зустрічі зі здобувачами (Зустріч 4, 6.05.21, 13.45–14.30) також згадувались такі факти, зокрема онлайн-семінар з генеральним директором ТОВ «Глоріпак» (м. Київ) Єршовою О. О. на тему: «Бізнес-процеси у контексті господарської діяльності сучасних агропідприємств».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО організовує семінари, вебінари та інші заходи, спрямовані на підвищення кваліфікації викладачів, їхнє професійне зростання. Для того, щоб надати допомогу з впорядкування колекції наукового доробку у формі авторських профілів в актуальному стані (Publons/ResearchID, ORCID, ResearchGate, Google Scholar) викладачі ОНП залучались до серії вебінарів у лютому 2021, організованих компанією Clarivate (лектор - експертка компанії з інформаційно-аналітичних ресурсів та навчання Ірина Тихонкова). У січні-лютому 2021 р. проводились також безкоштовні семінари з питань інформаційного забезпечення Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації. Професійному розвитку сприяє вивчення зарубіжного досвіду. Приклади співпраці із зарубіжними університетами та іншими організаціями і проходження стажувань науковими керівниками є непоодинокими. Професор Вітковський Ю.П. брав участь у науково-методичному семінарі «Теорія і практика індивідуалізованого навчання» (Академія менеджменту і адміністрування, Ополе, Польща). Проф. Потишняк О.М. - підвищення кваліфікації та стажування підтверджено відповідними сертифікатами: Міжнародна наукова підготовка та вивчення передових навичок з «Економіки, менеджменту і маркетингу» у Академічному товаристві Міхала Балуданського (м. Кошице, Словацька республіка); Міжнародна наукова підготовка та вивчення передових навичок в галузі перспективних тенденцій наукових досліджень і сучасних методів навчання у Академічному товаристві Міхала Балуданського (м. Братислава, Словаччина); Міжнародна наукова підготовка та вивчення передових навичок з «Адміністрування. Фінанси і бухгалтерський облік. Логістичний менеджмент. Управління. Педагогіка» у Академії менеджменту та адміністрування в Ополе (м. Ополе, Польща). Зайцев Юрій Олександрович - міжнародне науково-педагогічне стажування у Вищому професійному державному університеті (м. Ниса, Республіка Польща, 2019 р.) Проф. Корнієцький О. В. - міжнародне науково-педагогічне стажування у Вищому професійному державному університеті (м. Ниса, Республіка Польща). Під час зустріч з викладацьким складом зав. кафедри економіки та маркетингу Онегіна В.М. (6.05.2021, 11.00–11.45, початок з 28:35 хв. першої частини запису розмови) розповіла про підвищення кваліфікації викладачів шляхом стажувань у Рейнвальдському університеті, Німеччина (щорічно 2-3 викладачів впродовж останніх 5 років, спільне викладання окремих дисциплін), стажування в американських університетах за підтримки Міністерства с.г. США. За словами проф. Онегіної понад 80% викладачів економічних кафедр пройшли такі зарубіжні стажування.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО активно застосовує засоби як матеріального так і морального стимулювання за вдосконалення педагогічної майстерності. Під час зустрічей з адміністрацією та НПП експертна група встановила, що заохочення викладачів ЗВО до розвитку викладацької майстерності та наукової активності, полягає у фінансовому стимулюванні за захист дисертацій та публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах. Положення, що регулює преміювання професорсько-викладацького складу за наукові досягнення і педагогічну майстерність міститься у Колективному договорі Університету (сторінка 31 за посиланням: <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/10/kolektivnij-dogovir-hntusg-na-2020-2025-rr.pdf>). Під час зустрічі з адміністративним персоналом (Зустріч 7, 6.05.21, 10.15–11.00) головним бухгалтером підтверджено інформацію стосовно преміювання викладачів за освітні і наукові досягнення, за умов наявності коштів (економії фонду заробітної плати). Також бухгалтерією надано довідку стосовно середніх показників преміювання (відповідь на запит, п'ятниця, 7 травня 2021 р., 14:11:56, інформація бух.служби). Під час зустрічі з науковими керівниками аспірантів (резервна зустріч, 7.05.2021, 11.30–12.00, починаючи з 26:35 хв. другої частини запису розмови) зав кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту проф. Красноручький О.О. підтвердив факти преміювання за публікації у виданнях в Scopus. Конкурс «Кращий лектор ХНТУСГ» (Положення про конкурс кращий лектор ХНТУСГ) є яскравим прикладом морального стимулювання шляхом визнання кращих практик, а саме удосконалення професійної майстерності, активного обміну досвідом лекторської роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

-Прозора система відбору кадрів, спрямована на залучення кадрів високого рівня кваліфікації. -Наявність системи заохочення викладачів ЗВО до розвитку викладацької майстерності та наукової активності, що полягає у фінансовому стимулюванні (преміюванні) захисту дисертацій та публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, проведенні конкурсів для поширення кращих практик лекторської майстерності. -Проведення вебінарів, семінарів та ін. заходів із залученням лекторів з поза ЗВО для підвищення обізнаності у питаннях формування наукових профілів, компетентностей з іноземної мови.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін із даного критерію не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За результатами спілкування зі стейкхолдерами і проведення аналізу інформації за критерієм 6 ЕГ з'ясувала, що висококваліфікований науково-педагогічний колектив ХНТУСГ має якісний кадровий потенціал, здатний у поєднанні з залученням до освітнього процесу роботодавців забезпечувати належний рівень підготовки докторів філософії з спеціальності «Економіка», що дозволяє твердити, що ОНП третього рівня освіти «Економіка» відповідає критерію за всіма підкритеріями. Унікальним інструментарієм ЗВО, що підтверджує його візрцевість та інноваційність за критерієм 6, є системна організація роботи, спрямованої на підвищення якості людських ресурсів з особливою увагою у формуванні процедур (відбору кадрів, підвищення кваліфікації та стимулювання педагогічної майстерності) до питань наукових публікацій у виданнях в наукометричних базах, підвищення рівня знань з англійської мови. Такий підхід дозволив за короткий час пришвидшити процес отримання наукових звань і підвищити позиції університету в освітніх та наукових рейтингах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час ознайомлення з матеріальною базою та в відеоролику (додатковий запит) було продемонстровано комп'ютерний клас і кабінет, де здобувачі можуть працювати самостійно як за робочим місцем з комп'ютером, так і без нього. В відеоролику продемонстровано також кабінет оснащений всім необхідним для проведення онлайн-занять викладачами та конференц-зал (монітор, мікрофон). Відділ аспірантури та докторантури інформує про те, що аспіранти й докторанти денної форми навчання забезпечуються гуртожитком (за потреби) (<https://cutt.ly/LbUw7tO>). За словами О.В.Нанки (ректора) на Зустрічі 2, окремого гуртожитку для аспірантів немає, але є окремі бокси для аспірантів, які здебільшого є сімейними. Також ректор відмітив, що фінансування ОНП «Економіка» є достатнім, що підтвердив і гарант ОНП. Опитування присутніх на Зустрічі 4 здобувачів (присутні 4 з 8 чол., які навчаються) засвідчило, що потреби у проживанні в гуртожитку в них немає. За словами А.Джумаєвої (Резервна зустріч), яка є іноземним PhD-студентом, вона проживає в гуртожитку ХНТУСГ ім.П.Василенка, разом з іншими іноземними студентами (окремий бокс для іноземних студентів), умовами задоволена, нарікань не має. Комендант гуртожитку (Резервна зустріч) продемонстрував вхід та умови в гуртожитку, зокрема медичний пункт та ізолятор (окрема кімната зі зручностями). Відповідно до даних відеоролику перед входом до гуртожитку є кнопка виклику, діє карткова система доступу до жилих приміщень, наявна зона відпочинку, пральня (оснащена машинами), зал з тренажерами тощо. За словами представників студентського самоврядування (Зустріч 5), проблеми з поселенням студентів в гуртожиток немає, тобто є вільні кімнати, тому Університет практикує заселяти в свої гуртожитки студентів з інших ЗВО. За словами гаранта (Зустріч 1), комплекс навчально-методичного забезпечення уточнюється та доповнюється 1 раз на рік. На Зустрічі 3 з викладачами зазначалося, що комплекс навчально-методичного забезпечення для аспірантів розміщений на Google Дисках кафедр, дисципліни яких викладаються. Даний факт підтвердили і здобувачі (Зустріч 4), які відмічають, що в умовах карантину заняття проводяться за допомогою Google Meet, а всі необхідні матеріали знаходяться на Google Дисках, при чому про поновлення здобувачів інформують за допомогою месенджерів (Viber, Telegram). Під час відеоролику (додатковий запит) було продемонстровано читальний зал/бібліотеку, а також стелажі з фондами, систематичний каталог за алфавітом, графік роботи. За словами директорки наукової бібліотеки (Зустріч 7), ХНТУСГ ім.П.Василенка виписує щороку журналів в достатній кількості (<https://cutt.ly/gbUkVvo>), а всі фахові видання Університету є в Репозитарії (<https://cutt.ly/cbUjGkM>). На офіційному сайті Університету є інформація про матеріально-технічне забезпечення (<https://cutt.ly/vbIGeOR>), де є інформація щодо того, що є в наявності, та, що оновлюється, ремонтується, передплачується тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ здобувачів та викладачів до приміщень ННІ бізнесу і менеджменту, в якому здебільшого відбувається процес навчання за ОНП «Економіка», відбувається за допомогою спеціальних карток (діє карткова система доступу). За словами директорки наукової бібліотеки (Зустріч 7), здобувачі мають можливість на базі власних читацьких квитків оформлювати Єдину картку читача (Проект наразі реалізовується, <https://cutt.ly/FbUlloF>), що уможливує їх безоплатний доступ до баз інших ЗВО (наприклад, до бази ХНУ ім.В.Н.Каразіна). Директорка підкреслила, що в

умовах карантину здобувачі (як зареєстровані користувачі) мають можливість оформлювати електронну доставку документів через “Довідку”. За словами М.О.Романашенко (В.о. голови студентського самоврядування) на Зустрічі 5, в приміщеннях Університету та в гуртожитку доступ до Wi-Fi є вільним. Цей факт підтверджується і в відеоролику (додатковий запит), де видно оголошення в приміщенні ННІ бізнесу і менеджменту з написом “Wi-Fi. Безкоштовно. Без пароля”. На Зустрічі з викладачі підтвердили, що забезпечені технічними засобами зв'язку для проведення занять у дистанційному форматі під час карантину. В ХНТУСГ діє Положення про порядок перевірки документів на наявність текстових запозичень (<https://cutt.ly/lbUafeW>). За словами гаранта (Ознайомлення з матеріальною базою), в ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує внутрішня система перевірки текстів на наявність плагіату та за допомогою програмного продукту UNICHECK (звертатися на кафедру організації виробництва, бізнесу та менеджменту). Внутрішня перевірка є безоплатною. За допомогою UNICHECK перша перевірка є безоплатною, а наступні звернення здобувача за такою послугою (без погодження з науковим керівником) оплачуються за визначеним тарифом (за стор.). Приклади таких перевірок є в документах додаткового запиту. Здобувачі (Зустріч 4) продемонстрували обізнаність щодо наявності послуги такої перевірки в ХНТУСГ ім.П.Василенка, але їх думки розійшлися щодо допустимого рівня наявності плагіату в їх працях. За словами В.І.Мельника (Проректор з наукової роботи) на Зустрічі 7, phd-студенти мають можливість безоплатно друкуватися в 3-х журналах, засновником яких є ХНТУСГ ім.П.Василенка. Що безпосередньо стосується аспірантів спеціальності “Економіка”, то це журнал “Актуальні проблеми інноваційної економіки” (<https://cutt.ly/ebUSsc1>). ЕГ робить висновок, що ХНТУСГ ім.П.Василенка не перешкоджає вільному доступу здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів Університету, зокрема здобувачі мають вільний доступ до приміщень, електронних ресурсів за допомогою користування безоплатним підключенням до університетського Wi-Fi, мають можливість безоплатно перевіряти власні тексти на наявність текстових запозичень та безоплатно публікуватися в журналі Університету з економічного спрямування, а викладачі забезпечені необхідними технічними засобами для проведення онлайн занять.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В приміщенні ННІ бізнесу і менеджменту, в якому здебільшого відбувається процес навчання за ОНП “Економіка”, діє карткова система доступу, є турнікети (відеоролик, додатковий запит), що виключає доступ стороннім особам до приміщень. В цих приміщеннях є вогнегасники, зокрема під час ознайомлення з матеріальною базою продемонстровано вогнегасник в комп'ютерному класі та між поверхами. В Інформації про матеріально-технічне забезпечення ХНТУСГ ім.П.Василенка (<https://cutt.ly/vbIGeOR>) відмічається, що в корпусах Університету налагоджена система відео-спостереження. За словами здобувачів (зокрема Н.В.Базарної) на Зустрічі 4, інструктаж з охорони праці проводиться 1 раз на рік, на початку навчального року. За словами представників студентського самоврядування (Зустріч 5), за останні 4 роки не було звернень до них з боку phd-студентів щодо оскаржень будь-яких питань. Також на Зустрічі 5 відмічалось, що “докарантинного” режиму студентське самоврядування спільно з Центром зайнятості проводило Ярмарки вакансій, що передбачало інформування студентів (в т.ч. і phd) про поточний стан актуальних вакансій. В ХНТУСГ ім.П.Василенка проводиться виховна робота відповідно до затвердженої Концепції виховної роботи (<https://cutt.ly/UbIoosd>), основні напрямки якої зорієнтовані на вирішення соціальних і побутових питань студентської молоді. Також функціонує Комітет у справах молоді і спорту, Центр гендерної освіти, Психологічна служба, Відділ виховної роботи студентів (<https://cutt.ly/2bI2qO2>). За словами здобувачів (зустріч 4) та за словами наукових керівників (Резервна зустріч, були присутні 3 керівники), між ними підтримується постійна комунікація за допомогою месенджерів та дзвінків. Ще наукові керівники (3 керівників, в яких по 1 phd-студенту спеціальності “Економіка”) відмічають, що їх аспіранти працювали чи працюють в ХНТУСГ ім.П.Василенка, тому є дотичними до навчального процесу, а отже обізнані в останніх новинах та оновленнях, що стосується їх навчання. Під час відеоролику (додатковий запит) та ознайомлення з матеріальною базою було продемонстровано паркову зону перед ННІ бізнесу і менеджменту та внутрішнє подвір'я, де здобувачі та викладачі мають змогу психологічно відпочити та зменшити напругу за необхідності. ЕГ підсумовує, що освітнє середовище є безпечним, зокрема з боку здобувачів скарг немає, студентське самоврядування проводить різні сприятливі заходи для всіх студентів (в т.ч. phd), налагоджена комунікація наукових керівників зі здобувачами сприяє своєчасному відстеженню їх потреб і інтересів., здобувачі у разі необхідності мають можливість отримати психологічну допомогу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За словами здобувачів (Зустріч 4), вони обізнані яким чином організований процес проведення занять під час карантину та користуються ним (за допомогою Google Meet, Moodle, Google Дисків кафедр), а інформують їх викладачі за допомогою месенджерів. За словами викладачів (Зустріч 3), за допомогою Google Meet відбуваються заняття, консультації, за допомогою Moodle здобувачам надається основний та допоміжний матеріал в аспекті занять, за допомогою Google Форм проводяться анкетування, на Google Дисках кафедр наявний увесь науково-методичний матеріал. На сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка здобувач може знайти всю необхідну інформацію стосовно різних аспектів освітнього процесу, що відбувається (наприклад, щодо ННІ бізнесу і менеджменту (<https://cutt.ly/ybUIQsZ>), організації підготовки здобувачів (<https://cutt.ly/2bUIIjb>), дотримання академічної доброчесності (<https://cutt.ly/AbUpIDH>, <https://cutt.ly/lbUpMQY>) тощо). За словами директорки наукової бібліотеки (Зустріч 7), вона проводить інформаційні інструктажі зі студентами (в т.ч. і phd) щодо того, які періодичні видання випускаються, та яким чином можна використовувати Репозитарій (<https://cutt.ly/VbUY5qo>). На сайті Наукової бібліотеки ХНТУСГ здобувачі мають можливість ознайомитися зі слайдами “Як користуватися електронними

ресурсами НБ ХНТУСГ” самостійно (<https://cutt.ly/obUk6Gc>). За словами представників студентського самоврядування (Зустріч 5), комунікація зі здобувачами підтримується і за допомогою сторінок в Facebook (<https://cutt.ly/7bUYXfR>, <https://cutt.ly/XbUYCSp>) та Instagram (<https://cutt.ly/lbUOMm1>). За словами В.М.Онегіної (зав. кафедри економіки та маркетингу) на Зустрічі 3, перед вступними іспитами обов'язково проводяться консультації для вступників, але підготовка до вступних випробувань не проводиться. За словами наукових керівників (Резервна зустріч), спілкування зі здобувачами та перевірка рівня готовності їх роботи відбувається як у формальному, так і в неформальному спілкуванні, а комунікація між ними і здобувачами є налагодженою. За словами М.О.Романашенко (В.о. голови студ. самоврядування) на Зустрічі 5, керівництвом Університету для всіх студентів (в т.ч. і phd) передбачено підтримку для тих, хто перехворів на COVID-19 (на основі підтверджуючих документів, у формі грошової компенсації). В ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує психологічна служба (<https://cutt.ly/UbUPCF8>) та Центр практики, працевлаштування та кар'єри студентської молоді (<https://cutt.ly/2bUAqgk>). За словами представників органів студентського самоврядування (Зустріч 5), що про потребу здобувачів у різних видах підтримки вони дізнаються шляхом співпраці з різними відділами ХНТУСГ ім.П.Василенка (Центр гендерної рівності, психологічна служба) та через результати анкетувань, що проводяться щонайменше 1 раз на півроку. ЕГ робить висновок, що ХНТУСГ ім.П.Василенка забезпечує підтримку здобувачів, однак інтерв'ювання зі здобувачами засвідчило не зовсім точне розуміння ними допустимості плагіату в їх текстах

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За словами О.В.Грідіна (В.о. директору ННІ бізнесу і менеджменту) на Зустрічі 2, в ХНТУСГ ім.П.Василенка є все для потреб осіб з особливими потребами, зокрема пандус, кнопка виклику, відповідальна особа за супровід (Омельченко, психолог), та для проведення відповідних занять, хоча наразі здобувачів з особливими потребами немає. Нормативно закріплений відповідним Положенням та розміщений на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (МГН), що визначає відповідальну особу (Г.Ю.Омельченко), з якою необхідно заздалегідь зв'язатися за вказаними номерами телефонів, та, яка буде забезпечувати комфортний доступ та перебування в Університеті (<https://cutt.ly/wbTbf8I>). Відповідно до Декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства від 07.12.2016 р. (додатковий запит) в цілому забезпечено доступність МГН до ХНТУСГ на 67% (аналізувались 7 навчальних корпусів, 6 гуртожитків). Ознайомлення матеріальної бази в режимі онлайн та наданий відеоролик (додатковий запит) засвідчили, що до приміщень ННІ бізнесу і менеджменту, в якому здебільшого відбувається процес навчання за ОНП “Економіка”, людина на інвалідному візку може потрапити з внутрішнього двору, де є декілька обладнаних для цього входів. За словами гаранту, центральний вхід приміщення має історичну цінність (як архітектурна пам'ятка), тому немає правомірної можливості обладнати його пандусом. Кнопка виклику є на центральному вході (відеоролик) та на одному з запасних входів, що експертам продемонстрували на онлайн-зустрічі. Також ознайомлення з матеріальною базою засвідчило, що в туалеті на 1-му поверсі (ННІ бізнесу і менеджменту) доволі просторо та має місце столик, що може бути використаний для пеленання дитини для осіб, які мають в цьому потребу, але немає кабінки чи кімнати для людини на інвалідному візку. Щодо гуртожитку, то там є кнопка виклику, але немає спеціального пандусу для пересування людей на інвалідних візках. За словами коменданта гуртожитку (Резервна зустріч), плани щодо оснащення пандусами є у керівництва ХНТУСГ ім.П.Василенка. За словами гаранту (Зустріч 1), серед phd-студентів (наразі 8 чол.) осіб з особливими потребами немає. ХНТУСГ ім.П.Василенка забезпечує доступ та перебування особам з особливими потребами до університетських приміщень та забезпечує вищий рівень комфорту за умови запланованості такого візиту (передбачено відповідальну особу для супроводу)

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У вільному доступі на сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка є Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/kbI8gZP>). За словами здобувачів (Зустріч 4), зокрема М.В.Бічевіна (4-го р.н.), конфліктних ситуацій не виникало, а якщо така потреба виникне то є скринька довіри в ХНТУСГ ім.П.Василенка. Здобувач запевнив, що всі питання, які в нього виникають, вирішуються з науковим керівником. Про скриньку довіри як про можливий спосіб комунікації у разі виникнення анонімних питань з боку здобувачів згадують і представники студентського самоврядування (Зустріч 5), і адміністративний персонал (зустріч 7), причому останніми відмічається, про скриньку в приміщенні Університету, так і формат - онлайн. В відеоролику (додатковий запит) продемонстровано скриньку довіри (закриту на навісний замок) в ННІ бізнесу і менеджменту. Онлайн скринька довіри реалізована за допомогою Google Forms (<https://cutt.ly/mbIHCWg>) та доступ до неї є з головної сторінки офіційного сайту ХНТУСГ ім.П.Василенка (<https://khntusg.com.ua/>). В ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує Антикорупційна програма, з якою можна ознайомитися у вільному доступі (<https://cutt.ly/UbIFwzJ>). На сайті також розміщений Наказ “Про проведення оцінки корупційних ризиків в університеті” від 24.11.2020 р. (<https://cutt.ly/mbIGKM6>). За словами О.В.Нанки (ректора ХНТУСГ) на Зустрічі 2, в ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує Етично-фахова комісія та є фахівець, обов'язком якого є запобігання корупції в Університеті. За словами Г.П.Бакаляра (відповідальний за реалізацію антикорупційної програми ЗВО) на Зустрічі 7, інструктажі співробітників проводяться при прийомі на роботу, а здобувачів - за потреби. Офіційний сайт ХНТУСГ ім.П.Василенка інформує про можливість набрати вказаний номер телефону (цілодобово, безкоштовно) у випадках,

пов'язаних з протидією тероризму та екстремізму (<https://cutt.ly/gbUYfrJ>). ЕГ підтверджує наявність нормативно-закріпленого механізму врегулювання конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу, наявність фактичної та онлайн скриньки довіри, куди анонімно можуть звернутися учасники освітнього процесу, наявність різних відділів, чия функціонування спрямоване на запобігання конфліктних ситуацій, однак ЕГ рекомендує просвітницьку діяльність таких відділів перевести в системний порядок з визначеною періодичністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Офіційний сайт ХНТУСГ ім.П.Василенка має якісний контент, простий у користуванні та пошуку необхідних даних (через пошукове вікно), що стосуються процесу навчання. Зокрема, слід відмітити діяльність Наукової бібліотеки в аспекті віртуального обслуговування студентів (в т.ч. і phd) під час карантину та Проєкту “Єдина картка читача” (що наразі реалізується), користування якою дозволяє здобувачу отримувати безоплатний доступ до баз інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1) Рекомендовано підвищувати рівень поінформованості здобувачів щодо таких питань як академічна доброчесність, зокрема відсутності плагіату в їх працях. 2) Рекомендовано звернути увагу на таку обставину як доступність туалету в приміщеннях ННІ бізнесу і менеджменту, в якому здебільшого відбувається процес навчання за ОНП “Економіка”, та доступ до гуртожитку для людей на інвалідних візках. 3) Рекомендовано систематично проводити інструктажі здобувачів щодо їх поінформованості з питань безпеки, що можуть виникати в ході навчання. Наприклад, порядок інформування відповідальним за реалізацію антикорупційної програми ЗВО для здобувачів із “за потреби” рекомендуємо перевести в “з визначеною періодичністю”.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Для ЕГ вирішальним моментом при виборі оцінки стала відповідність ОНП “Економіка” за усіма підкритеріями в межах даного критерію вимогам, що висуваються, наявність сильних сторін (якісний контент сайту, віртуальне обслуговування користувачів бібліотеки, єдина картка читача) та ряд нюансів, які на думку ЕГ рекомендовано покращити в майбутньому для посилення самої ОНП. Зважаючи на наявність позитивних практик та рекомендацій щодо покращення роботи/бази в рамках критерію “Освітнє середовище та матеріальні ресурси”, ЕГ надає оцінку “В” за цим критерієм.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ХНТУСГ імені Петра Василенка регламентуються Положеннями «Про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ імені Петра Василенка», «Про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм», «Про гарантії освітньої програми», «Про проєктні групи і групи забезпечення», «Про формування варіативної складової навчальних планів освітніх програм», Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій в умовах карантину (<https://cutt.ly/YbGtjLm>). Усі документи розміщено у вільному доступі на сайті Університету. У ХНТУСГ імені Петра Василенка діють Сектор забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/RbGpYdd>) до функцій якого входить контроль відповідності освітнього процесу вимогам стандартів серії ISO, формування місії, дерева цілей та розробка стратегічних планів та Центр менеджменту якості освіти (<https://cutt.ly/vbFFjPv>) до функцій якого входить контроль дотримання рекомендацій НАЗЯВО. Відповідно до Положення «Про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм» (<https://cutt.ly/dbGdoeP>), перегляд ОНП має відбуватися не рідше ніж раз на 5 років, при цьому ОНП може щорічно оновлюватись (п. 5.3) за результатами моніторингу (п. 5.1). Перегляд та оновлення ОНП відбувається на основі результатів багатостороннього зв'язку між здобувачами ВО, представниками органів студентського самоврядування, роботодавцями, академічною спільнотою, іншими зацікавленими сторонами, та з урахуванням прогнозів розвитку галузі та потреб суспільства. Експерти ознайомилися з витягами з протоколів засідання кафедри економіки та

маркетингу (Відповідь на запит п'ятниця, 7 травня 2021 р., 15:11:41), але в результаті стислого формулювання без наведення фактів, не знайшли повної інформації щодо процедури перегляду ОНП, наведеній у відомостях про самооцінювання. За результатами зустрічі ЕГ з гарантом, НПП, здобувачами і роботодавцями, а також результатів самооцінювання отримана інформація щодо періодичного перегляду ОНП на підставі врахування пропозицій здобувачів щодо введення дисципліни «Українська мова наукового спілкування» до обов'язкових компонент ОНП 2020 та представників роботодавців та академічної спільноти щодо освітніх компонент з урахуванням вимог ринку праці та сучасних тенденцій розвитку суспільства. ЕГ рекомендує формалізувати процес залучення (анкетування, співпраці, обговорення) стейкхолдерів, опрацювання їх пропозицій.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З метою моніторингу думки здобувачів щодо якості освітнього процесу, отримання зауважень та пропозицій у ЗВО періодично проводиться: заповнення анкет на сторінці Сектору забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/IbFGXhu>); заповнення анкет на сторінці обговорення (<https://khntusg.com.ua/obgovorennja/>); засідання органів студентського самоврядування. Здобувачі ВО підтвердили факт залучення в процес обговорення щодо якості підготовки здобувачів. Крім того, представники студентського самоврядування можуть вносити пропозиції щодо забезпечення якості освітнього процесу на засіданнях Вченої ради ННІ бізнесу та менеджменту та університету, але представники аспірантів ОНП «051 Економіка» не входять до їх складу. Натомість здобувачі ВО ОНП «051 Економіка» входять до складу студентського наукового товариства, де мають змогу висловлювати свою думку та пропозиції стосовно забезпечення якості освіти в ХНТУСГ імені Петра Василенка в цілому, змісту ОНП та процедур забезпечення якості її реалізації зокрема. В результаті спілкування із здобувачами ВО, останні підтвердили обізнаність щодо можливості надання рекомендацій до змісту ОП. ЕГ відмічає необхідність посилення системної роботи зі здобувачами в напрямку проектування, реалізації та періодичного перегляду ОНП «051 Економіка», налагодити систему доведення результатів опитування і прийнятих рішень до здобувачів ВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ході спілкування з фокус-групою роботодавців встановлено, що роботодавці залучалися до перегляду ОНП та процедур забезпечення її якості через проведення відкритих лекцій, практичних занять, участі у конференціях. На веб-сторінці кафедри економіки та маркетингу та у відомостях про самооцінювання представлені рецензії роботодавців на ОНП. Однак у рецензіях д.е.н., проф. Артемова Т.І. ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України та д.е.н, проф. ХНУ ім. В.Н. Каразіна Шкодіна І.В. відсутні пропозиції, наведені у відомостях самоаналізу розділ 1, підрозділ «Академічна спільнота». Представники роботодавців підтвердили свою активну участь в консультуванні НПП щодо сучасних тенденцій розвитку галузі, ринку праці та проведенні заходів для здобувачів вищої освіти. Але ЕГ не виявила формалізованого їх підтвердження. На думку експертної групи, крім освітньої складової, доречно більш активно залучати роботодавців і до удосконалення ОНП «051 Економіка» щодо стимулювання розвитку дослідницьких навичок здобувачів, зокрема реалізації спільних наукових проєктів, надання аналітичних послуг для представників бізнес-спільноти тощо.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки освітньо-наукова програма «051 Економіка» функціонує з 2017 року, в 2021 році має відбутися перший випуск. Тому експертами були проаналізовані напрями роботи з випускниками в цілому по університету. В ХНТУСГ імені Петра Василенка існує Асоціація випускників (<https://cutt.ly/cbGxTse>), Центр практики, працевлаштування та кар'єри студентської молоді (<https://khntusg.com.ua/unit/centr-pracevlashtuvannja/polozhennja-centru-pracevlashtuvannja/>). Центр надає інформацію про основні напрями роботи щодо працевлаштування випускників, ресурси самостійного пошуку роботи, стратегію пошуку роботи, алгоритм самостійного пошуку роботи, міжнародні програми, конкурси, правила складання резюме, заяви на розміщення вакансії від роботодавців. Університет видав книгу «Еліта країни. Видатні випускники Харківського інституту механізації та електрифікації сільського господарства - Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка» (<https://cutt.ly/ObGc2jx>). На зустрічі із здобувачами і науковими керівниками (зустрічі 4 і 8) ЕГ з'ясувала, що аспіранти Бічевін М.В. та Базарна Н.В. вже працюють в ХНТУСГ імені Петра Василенка.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Алгоритм дії процедур внутрішнього забезпечення якості ОП у ХНТУСГ імені Петра Василенка регламентовано Положеннями «Про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ імені Петра Василенка», «Про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм», Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій в умовах карантину (<https://cutt.ly/YbGtjLm>). У ХНТУСГ імені Петра Василенка діють Сектор забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/RbGrYdd>) та Центр менеджменту якості освіти (<https://cutt.ly/vbFFjPv>). Дотримання принципів академічної доброчесності регулює Положення «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу», «Кодекс честі ХНТУСГ», Скринька довіри (<https://cutt.ly/LbGbVGV>). Сектор забезпечення якості освіти проводить роботу з виявлення недоліків в освітній діяльності ОП та ОНП, в тому числі «051 Економіка», здійснює анкетування здобувачів вищої освіти щодо питань їх задоволення якістю освіти та її результатами; проводить моніторинг потреб, очікувань і задоволеності усіх стейкхолдерів освітнього процесу. За якість реалізації ОНП «051 Економіка» відповідає група забезпечення спеціальності. Факти проведення такої діяльності та заходи з її удосконалення з'ясовані на зустрічах із академічним персоналом і допоміжними структурними підрозділами. За результатами опитування фокус-груп недоліків за даною ОНП внутрішня система забезпечення якості не виявила. Між тим до робочих програм систематично вносяться зміни на підставі пропозицій роботодавців та здобувачів вищої освіти. Результати опитування адміністрації, НПП та здобувачів ВО підтвердило дотримання норм даних положень під час освітнього процесу; гарант і робоча група ОНП прагнуть до конструктивного врахування пропозицій усіх стейкхолдерів щодо усунення ймовірних недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП «051 Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ХНТУСГ імені Петра Василенка акредитується вперше, тому зауважень попередніх акредитаційних експертиз немає. За результатами зустрічей з адміністрацією ЕГ відзначає позитивну тенденцію університету до змін, які покращать якість ОНП «051 Економіка». При удосконаленні ОНП «051 Економіка» гарант і академічний персонал враховували певні висновки та рекомендації експертів щодо акредитаційної експертизи за іншими освітніми програмами університету.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ХНТУСГ імені Петра Василенка з 2011 року діє сертифікована Система Менеджменту Якості надання освітніх послуг на основі Міжнародних стандартів якості ISO 9001:2015 (<https://cutt.ly/hbFZC9F>). Культура якості університету інтегрована у соціальні, наукові та організаційні заходи. Опитування фокус-груп НПП, здобувачів вищої освіти та роботодавців виявило, що значна увага в ХНТУСГ імені Петра Василенка приділяється налагодженню результативної комунікації між різними стейкхолдерами освітнього процесу, дотриманню норм академічної доброчесності. Згідно з пп. 5.5 розділу 5 Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/LbGbVGV>) в університеті створено Комісію з питань академічної доброчесності, діє Етично-фахова комісія (Відповідь на запит середа, 5 травня 2021 р., 21:51:39) за участі та представництва усіх учасників освітнього процесу ЗВО. Крім того, до процедур забезпечення якості залучаються представники з інших ЗВО та наукових установ у якості рецензентів ОНП. Аналіз результатів проведених зустрічей дає підстави експертній групі стверджувати, що культура якості формується, всі учасники освітнього процесу та стейкхолдери усвідомлюють необхідність розвитку системи якості та готові працювати задля забезпечення якості освітньої діяльності в інтересах стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Процедури і політики забезпечення якості позитивно сприймаються всіма членами академічної спільноти. 2. Наявна практика періодичного опитування здобувачів ВО та зацікавлених осіб щодо різних аспектів забезпечення якості освітнього процесу. 3. Залучення фахівців профільних наукових установ, агропідприємств до навчального процесу, що дає можливість здобувачам вищої освіти формувати компетентності і досягати програмних результатів навчання через дослідництво. 4. Наявна Система менеджменту якості надання освітніх послуг на основі Міжнародних стандартів якості ISO 9001:2015. 5. Позитивною практикою є створення Центру менеджменту якості, до функцій якого входить контроль дотримання рекомендацій Національного Агентства із Забезпечення Якості Вищої Освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони 1. Відсутність механізмів постійного зворотного зв'язку зі здобувачами ВО та іншими стейкхолдерами щодо прийнятих рішень за результатами опитувань. 2. Недостатньо використаний потенціал органів студентського самоврядування в процедурах перегляду змісту ОНП. 3. Недостатньо залучені роботодавці в напрямку спільної реалізації наукових проєктів, госпдогвірних послуг. Рекомендації. 1. Необхідно формалізувати процес залучення стейкхолдерів, опрацювання їх пропозицій, налагодити інформування всіх учасників освітнього процесу щодо рішень, ухвалених за результатами опитувань. 2. Доцільно більш активно залучати органи студентського самоврядування до процедур перегляду ОНП. Посилити системну роботу зі здобувачами в напрямку проєктування, реалізації та періодичного перегляду ОНП «051 Економіка». 3. Активізувати залучення роботодавців до розвитку дослідницьких навичок здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ХНТУСГ імені Петра Василенка функціонує внутрішня система забезпечення якості ОНП. Діяльність адміністрації, НПП та здобувачів освіти сприяє розвитку культури якості у ЗВО. Стейкхолдери залучаються до процедур періодичного перегляду ОНП. Наявна практика періодичного опитування здобувачів ВО та інших стейкхолдерів щодо різних аспектів забезпечення якості освітнього процесу. Керівництвом університету запроваджуються заходи, спрямовані на усуненні виявлених недоліків. Окремі виявлені слабкі місця за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.5 пов'язані з недосконалістю процедур перегляду змісту ОП, організацією зворотного зв'язку зі стейкхолдерами стосовно прийнятих рішень, активізації спільної наукової роботи із роботодавцями. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ засвідчує, що на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка в закладці “Університет” → “Публічна інформація”, користувач має вільний доступ до Статуту (<https://cutt.ly/abvK4JU>), Кодексу честі ХНТУСГ ім.П.Василенка (<https://cutt.ly/TbvLyCk>), Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/TbvXLJ9>), Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в університеті, а також надання їм академічної відпустки (<https://cutt.ly/LbvNDav>), Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/DbvNCxs>) та інших документів, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Також в закладці “Наука” → “Відділ аспірантури та докторантури” → “Нормативно-законодавча база” як учасники освітнього процесу, так і інші зацікавлені особи можуть ознайомитися з діючим чинним нормативним забезпеченням навчання як на рівні країни, так і на рівні ХНТУСГ ім.П.Василенка (в т.ч. Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт (в т.ч. і ступеня доктора філософії), вимоги до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів тощо) (<https://cutt.ly/rbSju5c>). Інтерв'ювання зі здобувачами (Зустріч 4) засвідчило, що вони мають вільний доступ до документів, що визначають їх права та обов'язки, а саме через офіційний сайт ХНТУСГ ім.П.Василенка і всю зосереджену там інформацію. На Зустрічі 5 представниками органів студентського самоврядування відмічалось, що про всі зміни у нормативно-правовому забезпеченні діяльності ХНТУСГ вони дізнаються через офіційний сайт (Новини (загальні по Університету <https://khntusg.com.ua/novini/>), зокрема стосовно ННІ бізнесу і менеджменту <https://khntusg.com.ua/novini-nnibm/>) або безпосередньо через юридичний відділ Університету. Зокрема загальні новини по Університету <https://khntusg.com.ua/novini/>, стосовно ННІ бізнесу і менеджменту <https://khntusg.com.ua/novini-nnibm/>). ЕГ узагальнює, що доступ учасників освітнього процесу до чинних документів є легкодоступним через використання офіційного сайту ХНТУСГ ім.П.Василенка, а розуміння викладених положень у документів не викликає труднощів, а якщо таке можливо, то діє юридичний відділ, який може пояснити подібні питання.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін.

Остання ОНП за спеціальністю 051 “Економіка” (<https://cutt.ly/WbOoUU1>) була затверджена 01.09.2020 р., а зауваження та пропозиції мають надсилатися на вказану електронну пошту на сторінці “Обговорення Проєкту ОНП”

(<https://cutt.ly/IbOoxON>) до 10.06.2020 р., на якій було прикріплено Проєкт ОНП (<https://cutt.ly/ybOoXSN>). За словами представників органів самоврядування (Зустріч 5), вони обізнані про можливість внесення пропозицій та зауважень в проєкт ОНП, але не вносили подібних пропозицій. Голова Ради молодих вчених (Зустріч 7) відмітила, що вона приймала участь у обговоренні майбутньої ОНП, але особисто не вносила пропозицій чи зауважень. На Зустрічі 6 з роботодавцями, зокрема Д.В.Шиян (зав. кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім.С.Кузнеця) відмітив, що обговорення та дискусії щодо ОНП мали місце, так як в них є аналогічна ОНП. Але дана ОНП все таки має орієнтацію на функціонування АПК та агропідприємств, тому, порівнюючи з їх практикою, має свої особливості. Відповідно до Протоколів (додатковий запит), зокрема Протоколу №10 від 12.04.2017 р., № 8 від 09.04.2019 р., № 1 від 27.08.2020 р. на порядку денному яких були питання обговорення та затвердження змін до ОНП за третім рівнем освіти за спеціальністю 051 “Економіка” були ухвалені відповідні зміни. ЕГ робить висновок, що вимоги щодо строків оприлюднення Проєкту ОНП для отримання зауважень та пропозицій витримані, учасники освітнього процесу про це поінформовані, але бажано пропозиції та зауваження, що вносяться до Проєкту ОНП, фіксувати на окремій сторінці, причому така практика в ХНТУСГ ім.П.Василенка вже є на іншій спеціальності для phd-студентів (<https://cutt.ly/8bOf8Ij>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На Зустрічі 7 із адміністративним персоналом відмічалось, що процес оприлюднення ОНП погоджується з Відділом медіакомунікацій ХНТУСГ ім.П.Василенка (<https://cutt.ly/kbOpsjF>), який несе відповідальність за інформаційне забезпечення роботи веб-сайту Університету в оперативному режимі та підтримку актуального контенту. ЕГ підтверджує наявність на офіційному сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка наступної інформації: ОНП за спеціальністю 051 “Економіка” (<https://cutt.ly/WbOoUU1>), навчальний план (<https://cutt.ly/8bSl8gB>), силабуси (<https://cutt.ly/KbSl6fV>), обов'язкові освітні компоненти (<https://cutt.ly/kbSzdDz>), каталог вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/BbSzii7>). ЕГ робить висновок, що обсяг інформації, оприлюднений на сайті ХНТУСГ ім.П.Василенка, є достатнім для стейкхолдерів (в т.ч. потенційних вступників, роботодавців).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В ХНТУСГ ім.П.Василенка функціонує Відділ медіакомунікацій, який несе відповідальність за інформаційне забезпечення роботи веб-сайту Університету в оперативному режимі та підтримку актуального контенту, що закріплене відповідним Положенням ХНТУСГ ім.П.Василенка.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1) Рекомендовано пропозиції та зауваження, що вносяться до Проєкту ОНП, фіксувати на окремій сторінці на офіційному сайті для задоволення інформаційних потреб стейкхолдерів

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Використовуючи цілісний підхід до оцінювання критерію 9 на основі аналізу фактів та їх контексту за підкритеріями 9.1, 9.2, 9.3, ЕГ робить висновок, що визначені правила, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є на сайті Університету, процеси оприлюднення на сайті Проєкту ОНП є послідовними і узгодженими з чинними вимогами, сама ОНП оприлюднюється в повному обсязі, що є достатнім для поінформування всіх заінтересованих осіб. Зважаючи на відповідність фактів за підкритеріями чинним вимогам та рекомендацій щодо покращення роботи в рамках критерію “Прозорість та публічність”, ЕГ надає оцінку “В”.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Експертною групою виявлено, що наукові інтереси усіх аспірантів пов'язані з різними аспектами діяльності аграрних підприємств, аграрного бізнесу в цілому та розвитку агропродовольчих ринків (проблеми аграрного сектора економіки). Тематами наукових досліджень викладачів кафедри економіки і маркетингу є зокрема такі : державне регулювання економіки та аграрна політика; фіскальна та грошово-кредитна політика; особливості економічної поведінки суб'єктів господарювання в умовах ринкової трансформації; стимулювання та оплата праці ; використання лізингових технологій для оновлення основного капіталу підприємств; підвищення економічної ефективності технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств; розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації; інноваційна стратегія сільськогосподарських підприємств; стратегія сільськогосподарських підприємств в умовах економічних криз; технології аграрного ризик-менеджменту. Тематика досліджень наукових керівників з інших кафедр Інституту економіки і менеджменту також тією чи іншою мірою стосується проблем підвищення конкурентоспроможності, розвитку економічного та виробничо-технологічного потенціалу суб'єктів агропромислового виробництва та формування ринків продукції аграрного сектора. Серед дисциплін обов'язкової компоненти немає дисциплін, які зосереджені на проблемах економіки аграрного сектора, наявні дисципліни фахового спрямування стосуються економічної теорії (Сучасні економічні теорії), та інших загальних проблем економіки (Економіка та управління розвитком соціально-економічних систем і Організаційно-економічний механізм). Щоправда такі дисципліни є у переліку вибіркових дисциплін (Аграрна політика, Глобальна агропродовольча система, Економіка та управління якістю агропродовольчої продукції), і як показала розмова з здобувачами, вони обирають їх. Експертна група дійшла висновку, що в цілому, обов'язкові компоненти певним чином забезпечують підготовку до дослідницької (наприклад, Методологія та організація наукової діяльності, Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях з економіки) та викладацької (наприклад, Педагогіка вищої школи) роботи. Втім, задля отримання здобувачами вищої освіти поглиблених знань за напрямом дослідження експертна група рекомендує додати до переліку обов'язкових та можливих вибіркових компонентів й такі, що розширюють коло фахових компетентностей здобувачів вищої освіти та пов'язані з можливими темами їх дисертацій. Такий крок забезпечить кращу відповідність змісту ОНП науковим інтересам аспірантів.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

За результатами ознайомлення з профілями наукових керівників (Левкіна Руслана Володимирівна, д. е. н., професор, Вітковський Ю.П., д.е.н., професор, Красноручський Олександр Олександрович, д.е.н., професор, Потішняк Олена Миколаївна, д.е.н., професор, Пономарьов Олександр Сергійович, д. е. н, професор, Корнієцький Олександр Владиславович, д. е. н., професор, Зайцев Юрій Олександрович, д.е.н., професор) на інтернет- сторінці кафедри економіки і маркетингу та інших кафедр Навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту у Google Scholar та наукометричних системах Scopus та Web of Science, було встановлено, що всі вони є активними науковцями-дослідниками та мають дотичні до напряму (тематичі) досліджень здобувачів ОНП публікації. Це також підтверджується співставленням тем дисертацій і публікацій у таблиці відповідності наукових інтересів керівників і аспірантів, поданій на запит ЕГ (четвер, 6 травня 2021 р., 18:39:53 -відповідь на запит - Таблиця з темами дисертацій всіх здобувачів, публікацій їх керівників (статей або розділів монографій, які засвідчують їх відповідність темам досліджень аспірантів, та всіх наукових публікацій аспірантів, з розмежуванням їх на: 1) статті, що включені до Scopus або WoS, 2) статті в іноземних виданнях (країни ОЕСР); 3) статті, що входять до категорії Б; 4) тези всеукраїнських та університетських наукових конференцій; 5) тези зарубіжних наукових конференцій). За результатами проведеного працівниками сектору якості освіти опитування здобувачів третього рівня освіти на питання "Чи спіє науковий керівник вирішенню проблемних питань, зокрема при проведенні досліджень", отримано відповіді "так від - 100% респондентів <https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/rezultati-opituvannja-aspirantiv.pdf>).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Забезпеченню апробації результатів наукових досліджень здобувачів ОНП ЗВО сприяє видання наукових журналів «Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки».- <https://khntusg.com.ua/institute/navchalno-naukovij-institut-biznesu-i-menedzhmentu-nni-bm/naukova-robota/> включений до Переліку наукових фахових видань, та «Актуальні проблеми економіки» (<https://khntusg.com.ua/naukovi-zhurnali.khntusg> - включений до Переліку друкованих наукових фахових видань в галузі економічних наук та індексується в Міжнародній наукометричній базі Index Copernicus International). України, в яких здобувачі мають можливість на пільгових умовах опублікувати статті. Здобувачам також надається можливість апробації наукових результатів шляхом щорічного проведення Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Цю інформацію було підтверджено під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти. За результатами проведеного працівниками сектору якості освіти опитування здобувачів третього рівня освіти на питання "Чи маєте Ви можливість дл апробації дослідження?" отримано відповіді: "так" - 78.9%, "не могу відповісти" - 10,5 %, "ні" - 10,5% - (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/rezultati-opituvannja>

aspirantiv.pdf) Під час зустрічі з науковими керівниками (резервна зустріч, 7.05.2021, 11.30–12.00, починаючи з 23:20 хв. другої частини запису розмови) зав кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту проф. Красноруцький О.О. розповів про сприяння аспірантам у зборі інформації на підприємствах для підготовки публікацій, інформування про можливості публікації у наукових журналах інших університетів, оплату відряджень (27:05 хв. цього ж запису розмови).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

На запит ЕГ надано (відповідь на запит, середа, 5 травня 2021 р., 22:42:27) договори про співпрацю ХНТУСГ з Європейським приватним університетом в Софії, Університетом в Домброва Гурнича, Технічним університетом в Катовіце, Молдовським державним аграрним університетом, Донгтуанським професійно-технічний інститутом, Університетом агрономії та ветеринарної медицини у Бухаресті, Університетом Техасу, Таджикицьким аграрним університетом ім. Шириншох Шотемур та ін. В університеті функціонує міжнародний відділ. Як показала співбесіда під час резервної зустрічі з відповідальним за його роботу проректором з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Вітковським Ю. П. (7.05.2021, 11.30–12.00), відділ здійснює документальний супровід міжнародних стажувань, академічних обмінів, надає допомогу в оформленні програм та проектів; підтримує зв'язки з міжнародними організаціями, розробляє угоди з закладами вищої освіти, здійснює пошук і розповсюдження інформації про нові міжнародні програми і проекти. Втім, ця багатогранна діяльність відділу в недостатній мірі представлена у розділі відділу на інтернет-сторінці ЗВО - Міжнародний відділ | ХНТУСГ | ХНТУСГ - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка (khntusg.com.ua). Зокрема відсутня інформація про можливості академічних обмінів, міжнародні наукові проекти, до яких можуть долучитися аспіранти. Факти участі аспірантів ОНП у міжнародній мобільності підтверджено здобувачами під час інтерв'ю. Зокрема, здобувач Бічевін М.В. розповів про дистанційну участь у конференції в Римі, Італія на тему «Theoretical and scientific bases of development of scientific thought» з публікацією тез доповіді. Інші приклади стосувались вивчення онлайнів-модулів окремих дисциплін (Технічний університетом в Катовіце, Польща, 2020р.), поїздки з науковим керівником на конференцію (Технічний університет в Катовіце). Втім, з відповіді випливає, що аспіранти усі дослідження виконують в рамках кафедральної теми НДР. На запитання щодо публікацій у зарубіжних виданнях, зокрема й таких, що індексуються у Scopus та Web of Science, аспіранти також дали негативну відповідь. Вивчаючи профілі наукових керівників аспірантів ОНП, ЕГ встановила, що переважно вони мають публікації у виданнях, індексованих у Scopus та Web of Science, зокрема: професор Красноруцький О. О.: Scopus -2, Web of Science -3, професор Левкіна Р. В.: Scopus -3, Web of Science -2, професор Зайцев Ю.О. Scopus - 2, Web of Science – 1, професор Вітковський Ю.П. : Scopus - 1, Web of Science – 1, проф. Потишняк О. М. : Scopus – 3. Тому ЕГ дійшла висновку щодо доцільності активнішого залучення здобувачів цієї ОНП участі в міжнародних дослідницьких проектах, зарубіжних наукових конференціях та публікації у виданнях, що індексуються Scopus та Web of Science.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Проф. Красноруцький О. О. з 2019 року є керівником виконання науково-дослідної роботи «Системи управління конкурентоспроможністю аграрної продукції в умовах глобалізації аграрних ринків» на замовлення Міністерства освіти і науки України. Проф. Пономарьов О. С., д. е. н., професор - робота в рамках науково-дослідної теми «Механізми підвищення конкурентоспроможності, розвитку економічного та виробничо-технологічного потенціалу суб'єктів агропромислового виробництва» (номер державної реєстрації 0116U003477, 2016-2020 рр.). На кафедрі економіки і маркетингу виконувалася ще одна держбюджетна робота на тему «Забезпечення продовольчої безпеки в умовах сучасних глобалізаційних викликів та нестабільності національної валюти», у яку були залучені як викладачі так і аспіранти кафедри. Кафедрою економіки і маркетингу виконується госпдогвірна наукова тематика. Як приклад можна навести роботу за темою «Розробка рекомендацій з підвищення конкурентоспроможності підприємства» (ЗАМОВНИК - Товариство з обмеженою відповідальністю виробничо-комерційна фірма «Екон», договір від «20» квітня 2021 р). Результати досліджень регулярно публікуються. Красноруцький Олександрович, д.е.н., професор є автором понад 300 наукових праць, серед яких 31 монографія та понад 150 наукових статей у вітчизняних фахових та зарубіжних наукових періодичних виданнях, в тому числі індексованих у провідних міжнародних наукометричних базах. Вітковський Ю.П., д.е.н., професор опубліковано 39 публікацій, з них 23 наукового та 13 навчально-методичного характеру. Потишняк Олена Миколаївна, д.е.н., професор є автором понад 150 наукових праць, серед яких 8 монографій та понад 60 наукових статей опублікованих у журналах та збірниках наукових праць, що входять до Переліку фахових видань та Міжнародних наукометричних баз даних. Зайцев Юрій Олександрович, д.е.н., професор – автор понад 50 наукових публікацій. Корнієцький Олександр Владиславович, д. е. н., професор, Понад 80 публікацій. Левкіна Руслана Володимирівна, д. е. н., професор має понад 150 наукових праць у фахових вітчизняних та іноземних виданнях, монографії тощо. Левкіна Р.В. є членом редакційної колегії фахових наукових видань: «Вісник ХНТУСГ: економічні науки» (відповідальний секретар); «Актуальні проблеми інноваційної економіки» (відповідальний секретар) International Scientific E-Journal «Agricultural and Resource Economics». Член ГО «Всеукраїнський конгрес економістів-аграрників». Наукові розробки наукових керівників та аспірантів випускової кафедри використовуються в сільськогосподарських підприємствах, районних та обласних державних адміністраціях, Міністерстві аграрної політики та продовольства України (<https://khntusg.com.ua/department/kafedra-ekonomiki-ta-marketingu/dosjagnennja/>)

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У «Положенні про академічну мобільність студентів та викладачів» (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-uchasnikiv-osvitnogo-procesu.pdf>) викладено етичні норми доброчесності, а також визначено відповідальність за її порушення. Зокрема для НПП наслідком порушення доброчесності може бути (п. 4.6) відмова у присудженні або позбавленні наукового звання, вченого ступеня, відмова у здійсненні наукового керівництва науковими роботами здобувачів, які вчинили порушення академічної доброчесності. Наслідком для здобувачів може бути (п. 4.7) повторне проходження оцінювання, відрахування за невиконання вимог навчального плану. Під час онлайн-зустрічі зі студентами та окремо з викладачами (Зустріч 4, 6.05.2, 13.45–14.30, Зустріч 5, 6.05.21, 15.00–15.30) а також додатково з науковими керівниками (Резервна зустріч, 7.05.21) експертна група переконалися в тому, що питання доброчесності актуалізуються для усіх причетних до навчання які розуміють, дотримуються академічної доброчесності та корпоративної етики ЗВО. Нагагал процедури перевірки на академічний плагіат в ЗВО чіткі, прозорі та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу. За результатами проведеного працівниками сектору опитування здобувачів третього рівня освіти на питання “На Вашу думку чи були випадки порушення викладачами дисциплін норм академічної доброчесності отримано відповіді: “ні” - 84.2%, “не можу відповісти” - 10,5 %, “так” - 5,3% (<https://khntusg.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/rezultati-opituvannja-aspirantiv.pdf>). Фактів порушення академічної доброчесності у науковій діяльності керівників аспірантів не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

-На кафедрі економіки і маркетингу та інших кафедрах, до яких належать керівники аспірантів, виконується держбюджетна і госпдоговірна наукова тематика, до якої залучаються аспіранти; -Університет підтримує апробацію результатів наукових досліджень здобувачів ОНП через пільгові умови публікації у двох наукових фахових економічних журналах, а також участь у наукових конференціях студентів, аспірантів та молодих вчених, що організовуються щорічно ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Перелік обов'язкових та можливих вибіркового компонентів не в повній мірі охоплює коло фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, необхідних для написання дисертацій, які тематично тісно пов'язані з проблематикою аграрного сектора економіки. Недостатнім є інформування здобувачів про можливості академічних обмінів, міжнародні наукові проекти, до яких можуть долучитися аспіранти за допомогою офіційного сайту ЗВО. Існує потенціал для більшого залучення здобувачів ОНП до міжнародної академічної спільнот. Рекомендації: - розширити перелік обов'язкових та можливих вибіркового компонентів за рахунок такі, що збагачують коло фахових компетентностей здобувачів вищої освіти та пов'язані з можливими темами їх дисертацій; - інформувати на сторінці міжнародного відділу ЗВО про можливості академічних обмінів, міжнародні наукові проекти, до яких можуть долучитися аспіранти; - активніше залучати здобувачів ОНП до міжнародної академічної спільноти у через міжнародні дослідницькі проекти, зарубіжні наукові конференції та публікації у міжнародних виданнях, що індексуються Scopus та Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «051 Економіка» має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 10.1-10.6. Недолік, що стосуються недостатнього охоплення тематики дисертацій в освітній складовій є некритичним, оскільки окремі вибіркові дисципліни охоплюють цю тематику. Аналогічно про академічні обміни та міжнародні наукові проекти (в більшій мірі про їх результати) можна довідатись з інтернет сторінок кафедр . ОНП «051 Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 10 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група внаслідок спілкування з фокус-групами з'ясувала, що ОНП «Економіка» є україномовною, але є прагнення деякі дисципліни в майбутньому викладати англійською мовою для посилення мовних навичок здобувачів вищої освіти. Для цього є всі необхідні передумови. Експертам було вчасно надано всі запитовані документи, матеріали, які підтверджують інформацію, надану у відомостях про самооцінювання ОП. Інформація, викладена у відомостях про самооцінювання ОП, є достовірною. ЗВО продемонстрував наявність перспективних планів розвитку в процесі трансформації у відповідності до місії і стратегії та усвідомлення того, яким чином вони реалізовуватимуться. Активно осмислюється та адаптується передовий досвід українських та зарубіжних ЗВО та кращих взірців ОП. Позитивним є керівництво та участь НПП у виконанні актуальних науково-дослідних держбюджетних та договірних тем. ЗВО зумів налагодити систему відбору кадрів і цільового підвищення їх кваліфікації у сфері підготовки публікацій до міжнародних рецензованих видань, вміщених у наукометричні бази даних та компетенцій у сфері володіння іноземною мовою. Це сприяє вирішенню проблеми отримання вчених звань і підвищило рейтинг університету. Експертна група надала низку рекомендацій маючи на меті підвищення ефективності діяльності ЗВО та улосконалення ОНП. Зокрема, рекомендовано активізувати академічну мобільність здобувачів вищої освіти та опублікування статей у виданнях, внесених до наукометричних баз. На загал нормативна база ЗВО, корпоративна етична культура, система оцінювання якості знань, проведення контрольних заходів, матеріально-технічне забезпечення формують належні практики освітньо-наукового процесу на третьому рівні вищої освіти за ОНП 051 «Економіка».

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Звіт Грищенко.pdf</i>	13Z3GJhEGoGaux3LZzK/dylUp7HoYTTjoOdSbwVT BeA=

Додаток	<i>Звіт_Бічевін.pdf</i>	itfM8alfPPdbG+Ailcn91NKZKGpf9I7MF2cRKt8/wk4 =
Додаток	<i>Наукова тема кафедри економіки та маркетингу.pdf</i>	1Mr6WNO84Z3wp/IJ4gSHVXnMSbFo3s2rBsWoXo elZbU=
Додаток	<i>каф менеджменту наукова тема.pdf</i>	4a3LAJus9yJK/HaIgfT+839PYrqnoacAYCILGyWPM 7w=
Додаток	<i>Госпдоговір_Онегіна_2021.pdf</i>	J1yFRtUU1Jrflh7x5DE9P627VAR2GNfHhpRoJRzl 8s=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Соловій Ігор Павлович

Члени експертної групи

Черняєва Олена Вікторівна

Завалій Тетяна Олександрівна